

Finansiella tjänster och brexit

2018

Kommerskollegium är den myndighet i Sverige som ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Vår främsta uppgift är att främja frihandel och klara spelregler för den internationella handeln. Vi arbetar också för en effektiv inre marknad och ett öppet, starkt multilateralt handelsystem med fortsatta handelspolitiska liberaliseringar. I vårt uppdrag strävar vi efter goda handelsmöjligheter på tre nivåer: på EU:s inre marknad, mellan EU och omvärlden samt globalt, framförallt inom ramen för världshandelsorganisationen WTO.

Som expertmyndighet förser vi regeringen med besluts- och förhandlingsunderlag inom handelsområdet. Det handlar såväl om löpande underlag för aktuella handelsförhandlingar som långsiktiga strukturella analyser. Våra utredningar och rapporter

syftar till att öka kunskapen om handelns betydelse för samhällsekonomin och för en global hållbar utveckling.

Kommerskollegium har också verksamhet som riktar sig mot företag. Exempelvis finns på kollegiet Solvitcenter som hjälper företag och privatpersoner som stöter på handelshinder på EU:s inre marknad. Kansliet för Sveriges råd för handelsprocedurer, SWEPRO, finns också under vårt paraply.

I vår roll som handelsmyndighet ingår dessutom att ge stöd till utvecklingsländer genom handelsrelaterat utvecklings-samarbete. På kollegiet finns också kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden som bistår exportörer från utvecklingsländerna i deras handel med Sverige och EU.

www.kommers.se

Förord

Storbritanniens utträde från Europeiska unionen, brexit, kommer att få konsekvenser för Sverige. Dels är Storbritannien en av våra viktigaste handelspartners både för import och export och dels är Storbritannien det land som i en lång rad frågor ligger närmast Sverige rent policymässigt. Vi är ofta överens i många av EU:s viktigaste frågor, inte minst vad gäller handelspolitiken och den inre marknaden.

Vilka konsekvenser brexit kan få för Sverige är en komplex fråga. Aldrig förr har ett land klivit ut ur EU och när det nu sker handlar det om ett land som har så stor betydelse för Sverige. Osäkerheten är därför stor.

Vilka prioriteringar Sverige bör driva i brexitförhandlingarna har Kommerskollegium utrett för regeringen i rapporten "Efter brexit - analys av svenska intressen inför kommande förhandlingar". I rapporten drar vi slutsatser om vilka sektorer och horisontella frågor som är svenska intressen och bör stå högst på dagordningen för förhandlingarna från svenskt håll. I utredningen sätts inget särskilt fokus på de finansiella tjänsterna, bland annat eftersom de inte är ett specifikt *svenskt* intresse utan sannolikt kommer att prioriteras högt av såväl Storbritannien som andra EU-länder.

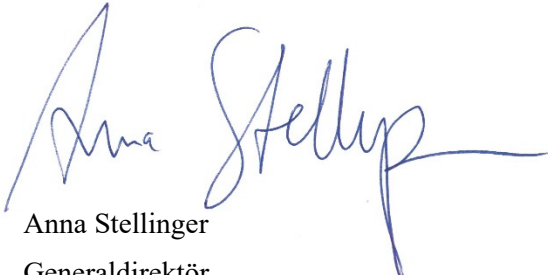
I den här utredningen, som kompletterar Kommerskollegiums tidigare utredning och analyser av brexit, står de finansiella tjänsterna i centrum. Syftet med utredningen är att identifiera hur handelsrelationen mellan Storbritannien och EU, och därmed också Sverige, kan regleras vad gäller finansiella tjänster efter brexit. Vilken vore den bästa modellen? Finns det någon befintlig handelspolitisk lösning, via exempel frihandelsavtal, för att handeln med finansiella tjänster ska kunna fortsätta så smidigt som möjligt efter att Storbritannien lämnat EU?

Vår slutsats är att ingen befintlig modell är fullt ut tillfredsställande (det är omöjligt att ersätta *samtliga* av EU-medlemskapets fördelar), men några av de avtal som EU förhandlat öppnar för vissa möjligheter som kan tjäna som grund i förhandlingarna.

Utredningen är genomförd av Magnus Rentzhog. Även Agnes Nordwall och Erik Dahlberg har bidragit. Intern kvalitetsgranskare har varit Karolina Zurek.

Under arbetets gång har intervjuer ägt rum med en rad externa aktörer och vi vill särskilt tacka dem för att de tagit sig tid att diskutera brexit och den finansiella sektorn med oss. Ett särskilt tack till de som även kvalitetsgranskat utredningen utanför myndigheten.

Stockholm, juni 2018

Anna Stelling
Generaldirektör

Finansiella tjänster och brexit

Sammanfattning

- Storbritannien är en viktig marknad för svenska företag. De flesta företag säljer sina tjänster gränsöverskridande. Handel med sak- och livförsäkringar samt banktjänster i detaljledet sker främst genom lokal etablering.
- Tillgången till infrastrukturen i Storbritannien (t.ex. clearing-institut) är mycket viktig och många centrala tjänster som finns i Storbritannien finns inte på andra ställen i EU.
- Handeln med finansiella tjänster inom EU bygger på s.k. pass. Pass medför att företag endast behöver godkännande av sin nationella tillsynsmyndighet för att kunna agera i hela EU.
- När Storbritannien blir tredje land måste ekvivalensbeslut tas i EU och Storbritannien för att företagen ska kunna fortsätta med gränsöverskridande handel. Existerande ekvivalensmöjligheter enligt EU-rätten täcker dock långt ifrån alla finansiella tjänster.
- Svenska intressenter har lyft många möjliga problem vid brexit. De kan grovt delas in i två kategorier: i) tillgång till Storbritannien och leverans av tjänster, inklusive tillgång till infrastruktur, och ii) regeltillämpning och -utveckling.
- När det gäller grupp i) (tillgång till och leverans av tjänster) så visar genomgång av olika frihandelsavtal som EU är medlem av att EES, DCFTA (associeringsavtal med Ukraina) och handelsavtalen med Schweiz kan hantera dessa frågor. Ceta och Gats bidrar inte nämnvärt.
- Avtalen med Japan har ett kapitel som syftar till ömsesidigt erkännande. En rejäl omarbetning av texten i Japanavtalet skulle också medföra att det avtalet kan hantera frågor kring tillgång till och leverans av tjänster. Till skillnad från EEA, DCFTA och Schweiz behöver parterna inte ha exakt samma regler under detta alternativ.
- Inget av alternativen kan dock hantera frågor kring framtida regelutvecklingen och regeldivergens (problemgrupp ii) ovan).

Innehåll

1	Inledning.....	6
1.1	Metod.....	6
1.2	Struktur	7
1.3	Avgränsningar.....	7
2	Sveriges handel med Storbritannien.....	8
2.1	Handel med banktjänster och värdepappershandel.....	8
2.2	Försäkringar	9
2.3	Storbritannien som marknadsplats.....	10
3	Reglering av finansiella tjänster i EU och i relationen till tredje land	10
3.1	Pass och ekvivalens	11
3.1.1	Pass.....	12
3.1.2	Ekvivalens	12
3.2	Regeldialog med tredje land	14
4	Svenska intressenter och brexit	14
4.1	Tillträde till marknaden, tjänsteleverans och infrastruktur.....	15
4.1.1	Etableringsmöjligheter	15
4.1.2	Ekvivalens	16
4.1.3	Tillgång till infrastruktur	17
4.2	Regeltillämpning och regelutveckling.....	18
4.3	Financial technology ("fintech") och brexit	20
5	Finansiella tjänster i handelsavtal.....	21
5.1	Handelsavtal – en introduktion.....	22
5.2	Allmänna tjänstehandelsavtalet (Gats)	23
5.2.1	Gats allmänna regler och finansiella tjänster	23
5.2.2	Åtaganden om marknadstillträde.....	24
5.2.3	Sektorsspecifika regler	26
5.3	Frihandelsavtalet med Kanada (Ceta).....	28
5.3.1	Åtaganden om marknadstillträde.....	28
5.3.2	Sektorsspecifika regler	29
5.4	Frihandelsavtalet med Japan och regelsamarbete.....	30
5.5	Associeringsavtalet med Ukraina (DCFTA)	31

5.5.1	Åtaganden om marknadstillträde.....	31
5.5.2	Sektorsspecifika regler	32
5.6	Bilaterala avtal med Schweiz.....	33
5.7	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)	33
5.8	Andra internationella lösningar	34
6	Säkerställa svenska intressen i framtida avtal med Storbritannien .	34
6.1	Brexit utan (handels)avtal.....	35
6.2	Frihandelsavtal: från Ceta till EES	36
6.3	Binda Storbritannien till aquis: DCFTA och Schweiz	37
6.4	Ömsesidigt erkännande – EU/Japan	38
6.5	Övrigt.....	39
7	Slutsats.....	40
8	Litteraturlista	41
	Bilaga 1: ekvivalensbeslut.....	42
	Bilaga 2: lista över regler för implementering enligt DCFTA	44

1 Inledning

Denna utredning fokuserar på tillgången till Storbritannien för svenska aktörer inom den finansiella sektorn. Finansiella tjänster är en av de sektorer som har diskuterats och analyserats mest i samband med brexit. Detta är inte konstigt då London är ett globalt finansiellt centrum med bas för många av världens största finansiella aktörer. London är ett finansiellt ”public good”, som en intervjuad till denna utredning uttryckte det. Där samlas köpare, där finns lånekapital och – kanske viktigast – där finns den finansiella infrastruktur som europeiska finansiella aktörer är beroende av.

Vårt mål med utredningen är att identifiera hur svenska företag kan komma att påverkas av brexit och se hur de kommande handelsförhandlingarna kan mildra identifierade problem. Syftet är att försöka hitta den modell av olika handelsavtal som bästa kan minimera effekterna av brexit.

Utredningen kan ses som en fristående fortsättning på kollegiets ”Efter brexit - analys av svenska intressen inför kommande förhandlingar” (Kommerskollegium, 2018). I den utredningen undersökte kollegiet centrala svenska varu- och tjänstesektorer och fastslog vad brexitförhandlingarna bör nå fram till för att minimera inverkan på svenska företag.

1.1 Metod

Denna utredning är baserad på samma frågeställning som Kommerskollegium (2018) där uppdraget var att undersöka ”*hur olika framtida regelverk kan påverka handeln inom viktiga sektorer och om det finns befintliga tekniska lösningar i EU-avtal eller andra lösningar som kan vara önskvärda för respektive sektor*”. Målet är alltså att finna en lösning som minimerar problem i handeln med finansiella tjänster efter brexit. Vår definition av svenska intressen baseras på denna utgångspunkt och de problem som vi identifierat under utredningens gång.

Givetvis finns ett intresse av att attrahera en del av det som nu utförs i Storbritannien till Sverige. Men det är inte en del av det svenska intresset i denna utredning. Utredningen tar inte heller hänsyn till andra politiska avväganden, såsom vikten av att säkra EU:s inre marknad eller tankar kring att ”ta en del av den brittiska kakan”.

Utredning bygger på ett antal intervjuer och diskussioner med olika svenska intressenter samt genomgång av tillgänglig litteratur och information inhämtad från Finansinspektionen. De svenska intressenterna inkluderar representanter från de tre olika tjänsteslagen (bank, värdepapper och försäkring). Vi har intervjuat elva representanter från såväl både branschorganisationer som enskilda företag. I anslutning till utredningen har vi även fört diskussioner med HM Treasury om brexit.

Intervjuerna med intressenter har inkluderat frågor kring hur handeln ser ut idag, vilken effekt brexit får på företagen, vilket regelverk som styr handeln och hur brexit påverkar regelverket. Vi har även ställt frågor kring hur reglering går till och hur företagen ser på olika lösningar i handelsavtal.

Utredningen är granskad och kommenterad både internt och externt. Externa kommenterar har kommit från ett antal av de intervjuade, samt från Finansinspektionen.

1.2 Struktur

Utredningen inleds med en beskrivning av den finansiella marknaden och hur handeln med Storbritannien ser ut idag (kapitel 2). Kapitel 3 beskriver övergripande hur sektorn är reglerad i EU. Därefter beskriver vi svenska företags intressen och farhågor (kapitel 4). Kapitel 5 går igenom hur olika handelsavtal, där EU är medlem, reglerar finansiella tjänster, och avslutar i kapitel 6 med en jämförelse mellan identifierade problem och de olika handelsavtalen.

1.3 Avgränsningar

I denna utredning fokuserar vi på reglering av den finansiella sektorn som sådan. Andra frågor är också viktiga för svenska företag, såsom dataöverföringar¹ och personrörlighet. Dessa frågor har diskuterats i Kommerskollegium (2018) och ingår därmed inte i denna utredning. Våra diskussioner med olika aktörer inom den finansiella sektorn förstärker slutsatserna i ovan nämnda utredning.

Parallellt med framtagandet av denna utredning så har även Finansinspektionen (Fi) ett uppdrag att analysera brexit och finansiella tjänster. I deras uppdrag ingår bl.a. att beskriva hur den finansiella sektorn regleras inom EU, inklusive reglering av företag från tredje land.

Mot bakgrund av Fi:s grundliga genomgång av sektorn i sin rapport ”Konsekvenser av brexit för den svenska finansmarknaden” (Finansinspektionen, 2018b), innehåller denna utredning endast en mycket beskrivning av regleringen i EU. Vidare beskriver vi ekvivalens och liknande aspekter kortfattat. I övrigt hänvisar vi till Finansinspektionen (2018b) för detaljer.

---

¹ TechUK och UK Finance (2018) s. 17 har en enkel men mycket förklarande bild om dataöverföringar och banker.

2 Sveriges handel med Storbritannien

2.1 Handel med banktjänster och värdepappershandel

Inom området bank- och värdepapperstjänster kan en grundläggande uppdelning göras mellan tjänster som riktas till kund i detaljledet (såväl konsumenter och småföretag som professionella kunder) å ena sidan och verksamhet/köp- och försäljning av tjänster på kapitalmarknaden å andra sidan. Här ingår bl.a. sådana grossisttjänster som värdepappershandel, clearing, registrering och förvaring, liksom sådan investmentbankverksamhet som rör förmedling och emittering av finansiella tillgångar. London är en av världens ledande marknadsplatser för investmentbanktjänster.

Bild 1: Banktjänster och värdepappershandel

Notera: blå färg = primärt gränsöverskridande, grön färg = handel delvis genom etablering lokalt

Verksamheten sker främst via gränsöverskridande verksamhet. Företagen utnyttjar idag den fria rörligheten av tjänster inom EU, närmare bestämt det ”pass” som återfinns i sekundärrätten (se nedan kapitel 3.1.1), för att hantera sina aktiviteter i Storbritannien. Många har förvisso etableringar i Storbritannien men dessa är relativt små och fokuserar på marknadsföring och kundrelationer.

Bankernas primära verksamhet gentemot Storbritannien är kopplad till tjänster utanför detaljledet, dvs. grossist- och investmentbanktjänster, och därmed även till Storbritanniens roll som marknadsplats (se avsnitt 2.3 nedan).

Ett undantag när det gäller verksamhet i detaljledet är Handelsbanken med över 200 kontor i Storbritannien. Denna verksamhet sker idag genom filial, men filialen är för tillfället under omvandling till dotterbolag. Ett annat undantag är Klarna som också inriktar sig på detaljledet. De har dock likt de flesta bolag endast en mindre fysisk närvaro idag.

Värdepappershandeln sker primärt gränsöverskridande. Exempelvis handlas ungefär 50 % av volymen på Stockholmsbörsen från London. Oftast är det svenska eller europeiska bolag som använder olika aktörer i London för denna handel.

2.2 Försäkringar

Försäkringssektorn är uppdelad i sak- och livförsäkring.

När det gäller detaljledet är försäkringssektorn väldigt lokal och den gränsöverskridande handeln är begränsad. Internationell handel sker främst genom etablering genom filial eller dotterbolag. Detta beror på att hänsyn måste tas till lokala faktorer såsom miljö, individers inkomst etc. Ett stort undantag är MAT-försäkringar (*”marine, aviation, and transport”*, sjö- och flygtransporter) och återförsäkringar. Dessa är globala tjänster.

Precis som banker och värdepappersbolag agerar även försäkringsföretagen gentemot internationella kapitalmarknader i sin egenskap av stora institutionella investerare, direkt eller genom ombud.

Bild 2: Försäkringstjänster

Notera gällande sista raden: blå färg = primärt gränsöverskridande, grön färg = handel primärt genom etablering lokalt

Enligt uppgifter från Fi² finns 16 bolag som bedriver försäkringsverksamhet i Storbritannien. Sex är försäkringsbolag, varav två säljer försäkringar till privatpersoner. De andra följer svenska bolag till UK, dvs. är på plats i Storbritannien endast för att bistå svenska bolags verksamhet där. Övriga tio bolag är s.k. ”captives”, dvs. egna försäkringsbolag inom en koncern.

Omvänt fanns inom sakförsäkringar 14 filialer från Storbritannien i Sverige och 53 som säljer gränsöverskridande. Inom livförsäkringar finns två filialer och sex som sålde gränsöverskridande.

² Finansinspektionen (2018b)

2.3 Storbritannien som marknadsplats

Tillgången till infrastrukturen i Storbritannien är central för svenska företag. Speciellt företagens köp av tjänster och annan verksamhet på kapitalmarknaden är starkt knuten till denna.

Det dominerande clearinghuset i Europa för clearing av derivat-instrument med räntor, valutor, aktier och råvaror som underliggande tillgång är *Clearing House (LCH)*.³ LCH är en s.k. central motpart (*central counterpart clearing*)⁴ och efter finanskrisen ställer alltfler lagar (inte minst EMIR, se ruta 1 nedan) krav på att clearing ska ske hos centrala motparter. LCH är den största centrala motparten, inte minst på euroclearing. 90 procent av den svenska räntederivathandeln clearas vid LCH.⁵ Någon motsvarighet till LCH finns inte idag bland övriga EU-medlemmar, även om t.ex. Euroex i Tyskland erbjuder sådan clearing. När det gäller clearing av ränteswappar i svenska kronor dominerar LCH, men denna sker i konkurrens med Stockholmsbaserade Nasdaq Clearing.

På *Continious Linked Settlement Bank (CLS)* avvecklas valuta-transaktioner mellan de stora aktörerna i världen.

Storbritannien är även ett nav till övriga världen eftersom handeln med t.ex. New York och Tokyo går genom London.

3 Reglering av finansiella tjänster i EU och i relationen till tredje land

En betydande del av all lagstiftning för finansiella tjänster kommer från EU. Detta gäller särskilt på värdepappersmarknadsområdet men omfattningen har ökat även på bank- och försäkringsområdet de senaste åren. En allt större del av lagstiftningen från EU kommer i form av direkt verkande förordningar eller fullharmoniseringsdirektiv. Inom vissa områden medger EU-lagstiftningen visst utrymme för nationella variationer. Lagstiftningen är långtgående och detaljerad.

Lagstiftningen inkluderar även omfattande tillsynssamarbete, vilket bl.a. manifesteras i form av de tre europeiska tillsynsmyndigheterna EBA (*European Banking Authority*), ESMA (*European Securities and Markets Authority*) och EIOPA (*European Insurance and Occupational Pensions Authority*).

Fri rörlighet för finansiella tjänster inom EU grundas i EUF artikel 49 (etableringsrätt), 56 (fri rörlighet för tjänster) och 63 (fri rörlighet för kapital). De direktiv och förordningar som reglerar finansiella tjänster har dessa artiklar som sin bas. Sektorn reformeras kontinuerligt och den senaste finanskrisen har ytterligare drivit på harmoniseringen.

³ Bara fram från nyårsskiftet till mitten av mars 2018 clearades 24 000 miljarder i SEK på LCH (Finansinspektionen, 2018a)

⁴ En central motpart är en auktoriserad aktör som går in som köpare till alla säljare och säljare till alla köpare i värdepapperstransaktionerna. Både den köpande och den säljande parten får därmed den centrala motparten som motpart. Motpartsrisken mot många motparter ersätts således med motpartsrisk mot en aktör, den centrala motparten.

⁵ Finansinspektionen (2018a)

Ruta 1: Centrala rättsakter inom EU⁶

EU-rättsakt	Syfte
Capital Requirements Directive IV (CRD IV)	Implementerar Basel III ⁷ och anger rörelse regler för bankverksamhet ("prudential requirements").
Omarbetade Markets in Financial Instruments Directive (MiFID 2)	Reglerar företag som levererar investeringstjänster kopplade till finansiella instrument (aktier, derivat ⁸ etc). Reglerar även de marknadsplatser som dessa handlas på.
Market in Financial Instruments Regulation (Mifir)	
European Market Infrastructure Regulation on derivatives, central counterparties and trade repositories (EMIR)	Reglerar clearing och registrering av derivattransaktioner, liksom verksamhet i centrala motparter och centrala transaktionsregister.
Alternative Investment Fund Managers Directive (AIFMD)	Reglerar företag som levererar alternativa investeringsfonder (dvs. inte UCITS-fonder), såsom hedgefonder ⁹ .
Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (UCITS)	Reglerar fondverksamhet i s.k. UCITS-fonder.
Payment Services Directive (PSD 2)	Innehåller reglering av betaltjänster och betaltjänstleverantörer.
Solvency II	Anger rörelse regler för försäkrings- och återförsäkringsverksamhet ("prudential requirements").
Insurance Distribution Directive	Reglerar distribution och rådgivning avseende försäkringsprodukter

3.1 Pass och ekvivalens

När det gäller reglering av sektorn och hur företagen agerar idag så är det viktigt att förstå koncepten pass ("*passporting*") och ekvivalens.

⁶ Mer långtgående sammanställning finns i Finansinspektionen (2018b) och på DG FISMA's (Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union) hemsida

⁷ Regleringsstandard för banker gällande kapital och likviditet.

⁸ Samlingsnamn på t.ex. optioner, terminer och swappar.

⁹ Hedgefond är en värdepappersfond som tar både korta och långa positioner på en värdepappersmarknad.

3.1.1 Pass

Handeln med finansiella tjänster utnyttjar den fria rörligheten inom EU. Avgörande för många företags verksamhet är s.k. pass, vilket är ett koncept som finns i sekundärrätten. Det bygger på principen om en enda auktorisation, dvs. det ger företag med tillstånd (auktorisering) i ett EES-land rätt att verka i övriga EES-länder via ömsesidigt erkännande. Utgångspunkten är att företag endast står under tillsyn av myndigheten i hemlandet. Det ömsesidiga erkännandet bygger i sin tur på en tillräcklig grad av harmonisering av lagstiftningen.

Med hjälp av pass kan företag bedriva sina aktiviteter gränsöverskridande eller via en sekundäretablering – och då genom filial istället för dotterbolag. Både gränsöverskridande verksamhet och filialverksamhet bygger på ett anmälningsförfarande snarare än ett tillståndsförfarande. Filial är enklare och billigare än att inrätta dotterbolag. Filialer kräver t.ex. inte lokal auktorisation med alla krav detta medför (lokal styrelse och ökade kapitalkrav osv.). Vidare underkastas en koncern tillsyn av ytterligare en nationell tillsynsmyndighet vilket bl.a. resulterar i dubbelrapportering. Istället för att hela koncernen är under tillsyn från en myndighet står dotterbolaget och moderbolaget under olika tillsyn, vilket kan bl.a. kan leda till motstridiga krav.

3.1.2 Ekvivalens

I EU finns ingen motsvarighet till pass i relationen mellan EU och länder utanför EES. Istället finns ett antal regler om ekvivalens utspridda i de finansiella tjänstereguleringen. Detta innebär att EU, via ett beslut av EU-kommissionen, kan slå fast att regimen i ett annat land är jämförbar med den inom EU. I dessa fall kan företag från berörda länder få tillträde till den inre marknaden utan att behöva etablera dotterbolag i EU, och företag från EU kan få rätt att t.ex. utnyttja infrastruktur i tredje land. Vissa variationer finns mellan regelverken även i den delen.

Observera att diskussionen om ekvivalens och brexit idag främst utgår från EU:s regelverk och beslut om ekvivalens av kommissionen för tillträde till den europeiska marknaden. För tillgång till infrastrukturen i Storbritannien gäller att kommissionen måste fatta ekvivalensbeslut. Men i samband med svenska företags tillträde till marknaden i Storbritannien behövs liknande beslut från Storbritanniens sida.¹⁰

Eftersom Storbritannien högst troligt kommer att fortsätta följa nu gällande EU-rätt så gäller det vi skriver om ekvivalensbeslut i samband med brexit lika mycket för beslutande myndighet i Storbritannien som för EU-kommissionen.

---

¹⁰ Av Bank of England eller Financial Conduct Authority (FCA).

I EU-rätten finns närmare 40 ekvivalensregler totalt.¹¹ De täcker bara en liten del av finansiella tjänster¹² och det finns ingen ekvivalensbestämmelse som täcker en hel sektor och alla aktörer däri. En del centrala rättsakter, t.ex. UCITS, har inga ekvivalensregler alls. Ekvivalensreglerna är anpassade till behoven inom respektive regelverk och varierar därmed sinsemellan.

Hur väl existerande ekvivalensregler täcker alla aktörer och aktiviteter skiljer sig åt mellan olika sektorer. Inom värdepapperssektorn räcker ekvivalensregleringen långt.¹³ Inom banksektorn finns t.ex. i princip inga ekvivalensregler för detaljledet utan bara för delar av grossist- och investmentbankverksamhet.¹⁴

I bilaga 1 återfinns en summering av ekvivalensmöjligheter enligt EU-lagstiftningen och existerande beslut. Sammanlagt har 212 ekvivalensbeslut tagits och 32 länder har åtminstone 1 positivt beslut. Japan har flest ekvivalensbeslut (17) följt av USA och Kanada.¹⁵

Ruta 2: skillnaden mellan pass och ekvivalens

	Pass	Ekvivalens
Legal grund	EU-fördrag och sekundärrätt	Sekundärrätt
Rättigheter som ges	Fri rörlighet	Noggrant definierat i relevanta rättsakter
Mottagare	Aktörer etablerade i EES	Aktörer etablerade i tredje land (efter landet godkänts av Kommissionen)
Längd	Permanent	Kan dras tillbaka efter tre månader.

Källa: Margerit, Magnus & Mesnard (2017)

Det är EU-kommissionen som avgör huruvida ett annat land kan erhålla ekvivalens. Ett sådant beslut kan dras tillbaka, även om det ännu aldrig hänt. Vidare kan det ta lång tid, ibland flera år, att fastslå ekvivalens.¹⁶ Givetvis borde det inte ta så lång tid i detta sammanhang men ca sex månader är troligen ett minimum.¹⁷

¹¹ EU Kommissionen (2017)

¹² Boot & Scarpetta (2016) och IRSG (2017)

¹³ Intervju med Svenska Fondhandlarförningen 180412

¹⁴ Margerit, Magnus & Mesnard (2017)

¹⁵ EU Kommissionen (2017)

¹⁶ Boot & Scarpetta (2016) visar längd för ekvivalensbeslut under EMIR. Upp till fyra år.

¹⁷ Intervju med Svenska Fondhandlarförningen 180412

Även om Storbritannien skulle ge EU ekvivalens på alla områden där det är möjligt, skulle det således inte täcka alla aktiviteter inom finansiella tjänster. För dessa tjänster återstår att etablera sig i Storbritannien för att kunna agera på den marknaden, då antingen som dotterbolag eller som s.k. tredjelandsfilial.

3.2 Regeldialog med tredje land

En viktig del av finansmarknadsregleringen är kontinuerlig dialog med nationella och internationella myndigheter i syfte att utveckla effektivare regleringar och övervakning. Internationell dialog har blivit allt viktigare, särskilt efter finanskrisen.

Idag arbetar EU med detta genom bl.a. internationella forum och standardiseringsorgans, samt genom bilaterala dialoger med nyckelpartners.¹⁸

Bilaterala dialoger sker bland annat med USA, Schweiz, Japan, Kina, Indien, Ryssland och Brasilien. Målet är att övervaka regelutvecklingen, identifiera spill-over effekter av varandras lagstiftning (med mål om skapande av internationella standards), närma sig varandra med mål om skapande av internationella standarder, undersöka möjligheten till erkännande av varandras standarder och koordinera implementering av G20-arbete.¹⁹

4 Svenska intressenter och brexit

Kollegiet har identifierat en rad frågor såsom centrala för svenska aktörer vid brexit. Dessa har vi sorterat in i två kategorier: i) tillgång till Storbritannien och leverans av tjänster, inklusive tillgång till infrastruktur och ii) regeltillämpning och –utveckling. Indelningen är grov och frågorna påverkar varandra. Det är viktigt för företagen att tjänster kan både levereras till och importerar från Storbritannien efter brexit.

Benämningen ”svenska intressenter” i detta kapitel rör både potentiella problem som behöver åtgärdas och förslag på lösningar som framförts av de svenska intressenterna under utredningens gång.

Nedan presenterar vi en del av de frågor som dykt upp under skrivandet av denna rapport. Vi har valt att inte inkludera allt. Det har i diskussioner uppkommit flera exempel på effekter kopplade till specifika lagar. De flesta av dessa frågor har vi valt att lämna utanför detta kapitel då de inte är aktuella att lösa i ett handelsavtal.

I slutet av kapitlet finns en underrubrik där vi tittar närmare på den s.k. fintech-sektorn (för definition, se 4.3). Många av de problem som vi tar upp i kapitel 4.1 till 4.3 gäller även fintech men det finns vissa specifika problem för företagen som fokuserar på fintech.

¹⁸ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/international-cooperation-financial-regulation-and-capital-movements_en

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/international-relations/bilateral-relations_en

4.1 Tillträde till marknaden, tjänsteleverans och infrastruktur

4.1.1 Etableringsmöjligheter

Att få agera på den brittiska marknaden behöver i sig inte vara något större problem eftersom Storbritannien är en relativt öppen marknad. Enligt OECD:s *Services Trade Restrictiveness Index* är Storbritannien ett av de mest öppna länderna för banktjänster. Försäkringstjänster behandlas jämförelsevis mer restriktivt men Storbritannien är fortfarande bland de mer öppna länderna.²⁰

Frågan är under vilka villkor svenska företag får agera på den brittiska marknaden. Redan omvandlar företag existerande filialer till dotterbolag för att få vara kvar på marknaden. Som vi skrivit ovan under kapitel 3.1.1 så innebär det bl.a. ökade kostnader.

För större aktörer är det en överkomlig, men kostsam, lösning. För andra, mindre aktörer är det svårare.

Den typ av tjänster man avser att erbjuda påverkar huruvida detta är görbart. För tjänster i detaljledet, särskilt när det gäller tjänster riktade till konsumenter och småföretag, är ett inrättande av ett dotterbolag många gånger en förutsättning för att det ska vara möjligt att även fortsättningsvis kunna verka i Storbritannien efter brexit.

Behov att inrätta dotterbolag är en följd av uttalad policy från brittiska myndigheter om att företagen behöver omvandla till dotterbolag för fortsatt aktivitet i Storbritannien. Att omvandla sig till dotterbolag hänger även ihop med att kunderna i detta segment har ökat förtroende för lokalt etablerade och reglerade banker.

För grossisttjänster som erbjuds från London idag och investmentbankverksamhet som kräver tillgång till den brittiska marknaden riskerar kostnaderna att relativt sett bli högre än för företag i detaljledet. En del sådan verksamhet väntas flytta från Storbritannien, vilket riskerar att leda till fragmentisering och därmed högre kostnader.

Ett alternativ, främst för investmentbankverksamhet, är att omvandla nuvarande filial till s.k. tredjelandsfilial. Då undviks delvis dubblering av rapportering, krav på lokalt boende styrelse osv. Till skillnad från ovan så krävs här en överenskommelse mellan Storbritanniens och Sveriges tillsynsmyndigheter. Överenskommelsen behövs för att avgöra vad som ska rapporteras var och hur långt svenskt godkännande räcker för att bli godkänd i Storbritannien. För att detta ska uppnås behöver svensk lagstiftning anse vara i linje med Storbritanniens regleringsmål och vice versa.²¹

I en sådan uppgörelse, och eventuellt framtida myndighetssamarbeten på andra områden, så behöver ett avtal kunna hantera tvister, och det behöver beslutas vilken myndighet som är slutlig instans vid oklarheter. Detta är viktigt för att skapa säkerhet och undvika risker.

---

²⁰ Rouzet et al (2014)

²¹ Bank of England (2017)

4.1.2 Ekvivalens

En stor del av den finansiella tjänstehandeln när det gäller grossist- och investmentbanktjänster sker idag gränsöverskridande mellan Storbritannien och Sverige. Om ingen annan lösning kan nås i förhandlingarna vore därför ett antal ekvivalensbeslut önskvärda (från både kommissionen och Storbritannien, se ovan 3.1.2) för att undvika onödig fragmentisering. Svenska aktörer ser sådana beslut som absolut nödvändiga för att kunna fortsätta agera i Storbritannien och utnyttja den största marknaden i Europa.

Notera att ekvivalensbeslut inte till fullo ersätter de frågor som beskrivits i 4.1.1.

Osäkerhet kring vad ekvivalens täcker

Ett initialt problem är att ekvivalens inte täcker alla företagens behov. Som vi noterat ovan så skulle ekvivalens täcka flera behov för värdepappershandel. För bank och försäkringar däremot räcker inte ekvivalens tillräckligt långt.²²

Samtidigt finns även frågetecken kring hur handel under ekvivalens skiljer sig från nuvarande situation och exakt vad som täcks av ett ekvivalensbeslut. För många företag kräver detta att de måste se över kontrakt och kundrelationer för att utröna vad som täcks och inte täcks.

En väg framåt är ändringar i EU-lagstiftning, och följaktligen i Storbritanniens lagar efter brexit, som ger ekvivalensmöjligheter på fler områden. De aktörer vi talat med inom ramen för denna rapport kunde dock inte direkt peka ut vad dessa skulle täcka.

En mer grundläggande syn är dock att Storbritannien helst inte borde ses som tredje land efter brexit och därmed kunna fortsätta följa befintliga regler. Det vill säga att Storbritannien underkastar sig existerande regler, inklusive EU-domstolen, i denna sektor och därmed kan fortsätta räknas som del av den inre marknaden. Då behövs inga ekvivalensbeslut från kommissionen eller från Storbritannien.

Att EU respektive Storbritannien ska erhålla ekvivalens på de områden där det är möjligt borde vara en självklarhet. Vid utträdet kommer regelverket i princip vara identiskt om Storbritannien uppfyller sitt åtagande att införa EU-lagstiftningen i nationell rätt.

---

²² Viss hjälp ger ekvivalens t.ex. kan företag vid ekvivalens under Solvency II tillgodoräkna sig återförsäkringar i Storbritannien och därmed sänka risk

Tidpunkt för ekvivalensbeslut

Tidpunkten för ekvivalensbeslut är en kritisk faktor. Flera intressenter har framfört djup oro över när ekvivalensbeslut kommer att tas; beslut som alltså innebär att de kan fortsätta sina aktiviteter som förut på det område som beslutet täcker. Om det blir ett glapp mellan utträde och ekvivalensbeslut, kan det innebära stora störningar, både i möjligheten att leverera tjänster och, inte minst, tillgången till infrastrukturen i Storbritannien.

Det främsta exemplet som lyfts är tillgången till *Clearing House* (LCH) och vi diskuterar det ytterligare i nästa kapitel (4.1.3). Detta kan visa mer konkret vad avsaknad av beslut kan innebära.

Flera intressenter ser en farhåga i att EU-kommissionen inte kan (vill) inleda en ekvivalensprövningsprocess förrän efter utträde.²³ Enligt dem är anledningar här till är både juridiska och politiska.

Bland de juridiska aspekterna finns att Storbritannien inte blir tredje land förrän efter utträde och att all lagstiftning inte är på plats i Storbritannien än (så kommissionen vet inte vilka lagar som de ska utgå ifrån i sitt beslut).

Det finns även en oro bland företagen gällande ekvivalens om och när framtida regeldivergens uppstår och ekvivalens upphör att gälla (se mer om upphöra under 4.3).

4.1.3 Tillgång till infrastruktur

Tillgången till infrastrukturen i London är ett centralt orosmoment för många svenska aktörer. Detta beror primärt på osäkerhet kring ekvivalensbeslut.²⁴

Fortsatt clearing vid LCH (se kapitel 2.3) kräver att Storbritannien blir erkänt som ekvivalent enligt EMIR. Om detta inte inleds förrän efter Storbritanniens utträde så uppstår ett glapp på minst sex månader (tiden det tar för beslut). Under den tiden kan LCH inte användas för transaktioner med clearingskyldighet hos central motpart.

För att undvika ett gap där clearing inte är möjligt så flyttar finansiella företag positioner till centrala motparter i andra medlemsländer. Detta är dock inte alltid möjligt eftersom det ibland saknas motsvarande tjänst inom EU. Flytt är också kostsamt. Man kan inte bara flytta en position från LCH, utan positionen måste avvecklas och en ny affär göras som clearas på en CCP (om det finns någon inom EU).

---

²³ Vi ser ingen anledning till varför Storbritannien skulle vilja förhålla beslut om ekvivalens.

²⁴ Problem finns även med svensk lagstiftning och kräver ändring. Som det är idag så får inte svenska finansiella aktörer använda t.ex. LCH (se huvudtexten) eller CLS efter brexit. Det krävs en lagändring för att LCH och CLS ska få skydd som ”anmält avvecklingssystem” enligt svenska lagar. Eftersom detta inte är en fråga för handelsavtal så diskuteras den inte vidare i denna utredning.

Risk finns att kunder väljer att åberopa utlösningsmekanismer och kräver omedelbar utbetalning/avslutande av kontrakt och positioner. Det uppstår stora risker då ett gap skulle göra att en del kontrakt inte går att genomföra (ingenstans att fullborda clearing). Stora mängder avslutade kontrakt skulle skapa stora påfrestningar på banker och andra finansiella företag.²⁵

En möjlig indirekt effekt av brexit i detta sammanhang är risken för mer regionala marknader och högre risk (tryggare att ha allt hos en väletablerad part). Detta till följd av att en hel del handel överförs till centrala motparter i EU. Som antytts ovan är de mindre än i London avseende vissa berörda tillgångsslag och erbjuder inte samma breda tjänsteutbud. Handeln kommer spridas ut vilket skapar risker genom att handeln blir mer regional. Samtidigt finns en risk i den nuvarande koncentrationen till LCH och en utspridning kan även vara sund ur systemriskperspektiv och för enskilda aktörer.

Detta förstärks av att handeln med t.ex. New York och Tokyo gått genom London. Den kommer nu att behöva gå via europeiska centrala motparter – och, igen, kanske spridas ut och ske på olika ställen.

4.2 Regeltillämpning och regelutveckling

Det finns en påtaglig oro bland svenska aktörer kring regelverkets tillämpning och framtida utveckling, det senare inom EU och i Storbritannien.

Vilka regler gäller och regelvakuum

En grundläggande fråga för företagen är vad som händer när Storbritannien lämnar EU. Företagen upplever att det är otydligt vilka regler som kommer att gälla, under vilken tillsynsmyndighet olika aktiviteter hamnar och risk att olika regelområden hamnar mellan stolarna och inte är tydligt reglerade.

Dubbelrapportering och liknande effekter innebär kostnader och ineffektivitet. Men osäkerheten i sig är ett självständigt och allvarligt problem i en bransch, där osäkerhet skapar risker och behov att gardera sig.

Utformning av regler i framtiden

I frågan om regelutveckling är det fundamentala problemet att Storbritannien inte kan delta i regelutvecklingen inom EU efter brexit. Detta medför att Sverige förlorar en värdefull partner, som idag är ledande i arbetet med att utveckla regler på det finansiella området.

---

²⁵ Enligt en uppgift finns derivatkontrakt värde 35 triljoner Euro inom EU. Reuters (2018)

Utöver Storbritannien är Sverige kanske det mest progressiva landet inom EU. Bägge länderna har en finansiell marknad som är mer sofistikerad än i övriga Europa. Enligt flera intervjuade leder det faktum att Storbritannien förlorar inflytande till en situation där, enligt dem, mindre framåtsträvande länder tar över som ledande när det gäller regelutveckling. Detta kan hämma utvecklingen, försvåra förändringar och sinka utvecklande av nya idéer.

Divergens mellan EU och Storbritannien

När det gäller regelutvecklingen inom Storbritannien finns en risk för regeldivergens över tiden. Det kan dels vara en följd av att regelutvecklingen tar en annan inriktning än vad Storbritannien önskar och att landet väljer en annan regelinriktning. Det är inte säkert att det ligger i Storbritanniens intresse att divergera, men oron finns bland finansiella aktörer.

Brexit sker i en tid av förändring inom EU och många nya stora rättsakter har börjat gälla under de senaste åren. I många fall finns redan frågor om hur regler kommer att tolkas och tillämpas.²⁶ Vid brexit förstärks dessa frågetecken i relation till Storbritannien. Frågor uppstår kring hur väl regeltolkningar kommer att följas i Storbritannien när lagarna ”satt sig”.

Över huvud taget är tolkning och tillämpning av regler efter brexit ett orosmoment. Med tanke på att regelverket är långtgående, och t.o.m. reglerar tillsynsmyndigheternas agerande, finns en oro kring hur brittiska myndigheter kommer att följa existerande regler och hur stor skillnad det kan vara mellan regelverken i EU och i Storbritannien innan t.ex. ekvivalens inte längre föreligger.

Divergens när det gäller regelutvecklingen kan skapa otydligheter och osäkerhet kring vad som gäller. Det kan även medföra att Storbritannien inte anses vara ekvivalent och att sådant beslut dras tillbaka. Divergens medför även kostnader eftersom ju större skillnad det är mellan reglerna i EU och Storbritannien, desto kostsammare blir det att anpassa sig till reglerna i Storbritannien.

Aktörerna på marknaden är beroende av stabilitet och vill undvika osäkerhet och risker. Följaktligen är de även intresserade av stabilitet och klarhet när det gäller beslut som påverkar dem, inklusive ekvivalensbeslut och –tillbakadragande. Ökad insyn i dessa processer och kunskap om på vilka grunder beslut tas skulle minska oro och skapa mer stabilitet.

---

²⁶ En företagsundersökning visar att 83 % av de tillfrågade företagen tror att Mifid II kommer att tolkas och implementeras olika hos företag och tillsynsmyndigheter. Meager (2018)

Behov av en ordnad övergång

Under alla omständigheter krävs en övergångsperiod för att säkerställa en ordnad övergång till den nya situationen post-brexite. Det gäller inte minst i förhållande till finansiella instrument utgivna under brittisk rätt. Den brittiska kapitalmarknaden spelar en central roll för svenska företags kapitalförsörjning och investeringsmöjligheter. Brittisk rätt är sedan lång tid tillbaka den rättsordning som tillämpas för en stor del av utgivningen av finansiella instrument, inklusive derivat. I och med att Storbritannien via brexite även lämnar det rättsliga samarbetet med EU behöver det ersättas av någon annan mekanism som minskar rättsosäkerheten.²⁷ Det gäller även till avtalen anknutna förpliktelser, inte minst ställda säkerheter.

4.3 Financial technology ("fintech") och brexite

Fintech-sektorn integreras alltmer med tillhandahållandet av finansiella tjänster. Fintech är ett samlingsnamn för företag som använder IT-teknologi för att leverera finansiella tjänster på ett nytt sätt. En av sektorns karaktärsdrag är att den domineras av små, IT-fokuserade bolag med möjligheten att snabbt nå många marknader utan stora kostnader, dvs. skalbarhet. Men givetvis använder sig även etablerade aktörer såsom banker i stor utsträckning av fintech-lösningar för sina tjänster.

Både Storbritannien och Sverige är framstående länder när det gäller "fintech". Svenska exempel är Klarna (numera bank), iZettle, Swish, Trustly och BankID.

Det finns ingen specifik reglering för fintech-bolag. I de fall bolagen själva levererar eller utför en reglerad finansiell tjänst (och inte om de enbart tillhandahåller den tekniska lösningen) följer de samma regelverk som traditionella aktörer inom den finansiella sektorn.

Redan idag medför regelverken i EU problem för fintech-företag. Ett problem är att lagstiftningen är utformad utifrån traditionella finansiella tjänsteleverantörers verksamhet. Lagarna kan därmed vara onödigt betungande och inte anpassade efter fintech-bolagens nya lösningar.²⁸ Ett annat problem är att många EU-lagar och regler har implementerats olika i olika EU-medlemsstater. Detta försvårar skalbarhet och gör att många fintech-företag blir tvungna att etablera sig i varje land de vill agera i.

²⁷ På privaträttens område finns 2012 års s.k. Bryssel I-förordning om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar. Den s.k.

Luganokonventionen syftar till att åstadkomma samma resultat som Bryssel I. EU som union, Schweiz, Norge och Island har anslutit sig till den konventionen för att reglera förhållandet mellan EU och de länderna och en väg framåt skulle kunna vara att även UK gör det efter brexite.

²⁸ Ett exempel är ett EU-land där konsumentkreditavtal från 200 EUR och uppåt fortfarande måste vara skriftliga ("*ink on paper*") och identifiering av konsumenter vid ingående av avtal fortfarande måste ske med stöd av fysisk id-handling. I Sverige handlar det snarare om hur myndigheter väljer att tillämpa regler, där Konsumentverket (senare stödda av Finansinspektionen) krävde av företag att ha kreditprövningsprocesser online som medför att företagen alltid behövde ställa ett antal frågor till konsumenten om dennes ekonomi. Detta trots att tillräckligt bra kreditprövning kan genomföras med

Brexit kan förstärka dessa två problem. Denna farhåga bygger på att Storbritannien inte längre kan vara med att påverka regelutvecklingen i EU och därmed försvinner en progressiv, fintech-vänlig aktör. Även framtida regeldivergens mellan EU och Storbritannien kan påverka då det kan minska skalbarheten.

Utöver det så kan brexit medföra försvårad tillgång till inte minst London. Där finns många fintech-bolag och –start-ups liksom mycket riskkapital. Detta kan påverka svenska fintech-bolags möjligheter att få finansiering, finna samarbetspartners och växa.

Här är det även värt att nämna personrörlighet som vi tar upp i Kommerskollegium (2018). Möjligheten för personer, ofta representanter för start-ups, att enkelt flytta till Storbritannien under en kort tid är viktig eftersom mycket kapital liksom många potentiella samarbetspartners och kunder finns där.

5 Finansiella tjänster i handelsavtal

Finansiella tjänster är inkluderat i alla de handelsavtal som täcker tjänster. I detta kapitel går vi igenom de olika avtalen där EU är medlem, samt hur de täcker finansiella tjänster.

Genomgången är detaljerad. I nästa kapitel analyserar vi hur de olika modellerna är relevanta i brexitsammanhang samt hur de skyddar svenska intressen. Kapitlen överlappar delvis. Läsare som har grundläggande kunskap om modellerna i kapitel 5 bör kunna läsa kapitel 6 direkt.

Syftet med denna genomgång är att visa bredden av möjliga lösningar när det gäller den framtida regleringen av finansiella tjänster mellan Storbritannien och EU.

Läsaren bör utgå ifrån nu gällande möjligheter för handel mellan Sverige och Storbritannien. Idag gäller grundläggande rättigheter om fri rörlighet av tjänster, kapital och personer. Företagen agerar gränsöverskridande eller lokalt genom utnyttjande av pass. Tillsyn sker i princip endast hos hemlandsmyndigheten.

Genomgången nedan visar hur långt EU, inklusive Storbritannien som EU-medlem, har varit berett att gå inom ramen för respektive avtal. Detta innebär inte att det är gränsen för vad vi kan komma att se i brexit-förhandlingarna.

Kapitlet utgör ingen reflektion över hur långt länder i allmänhet kan gå i förhandlingar. T.ex. innehåller frihandelsavtalet mellan USA och Singapore åtaganden om detaljhandel med banktjänster, något som EU:s avtal inte innehåller (jämför t.ex. Ceta i kapitel 5.2).

---

hjälp av automatiserade processer och dataanalys utan att alltid ställa frågor direkt till konsumenten. Efter dom i högsta förvaltningsdomstolen fick Konsumentverket släppa detta krav (som, visade det sig, inte hade stöd i lag) och tillåta nya sätt att göra goda kreditbedömningar.

Om brexitförhandlingarna går längre än vad som är brukligt, enligt genomgången nedan, så uppstår med MGN-principen och åtaganden kan behöva utsträckas till länder som Kanada, Korea och medlemmarna av Cariforum (se mer om detta i Kommerskollegium, 2018).

Mest-gynnad-nation (MGN) och brexit

I EU:s frihandelsavtal med bl.a. Cariforum, Korea (EUKOR) och Kanada (Ceta) ingår regeln om framåtblickande MGN-klausuler. Regeln innebär att om en part i ett framtida frihandelsavtal går längre än vad man gjort i det aktuella avtalet så ska dessa förbättringar automatiskt ges till den andra parten.

MGN-klausulen är central i förhandlingarna då det avgör vad EU och dess medlemsstater kan ge till Storbritannien. Ceta/Japan är idag de avtal där EU gjort de mest långtgående åtagandena. Om EU skulle gå längre i ett framtida avtal med Storbritanniens så har EU åtagit sig att ge dessa nya bindningar till länder med MGN-klausulen i sina avtal med EU.

Eftersom Storbritannien lämnar EU:s frihandelsavtal så är landet inte bundet av principen. Storbritannien påverkas indirekt eftersom EU:s förhandlingsförmåga begränsas och det framtida handelsavtalet ska bygga på en ömsesidigt givande och tagande.

(Kommerskollegium, 2018)

5.1 Handelsavtal – en introduktion

Handelsavtalen täcker vanligen finansiella tjänster genom i) allmänna grundläggande regler för alla tjänster, ii) åtaganden om tillträde till marknader och iii) sektorsspecifika kapitel som etablerar gemensamma regler eller principer.

Förutom i texten om Gats kommer detta kapitel fokusera på de två senare områdena (åtaganden och sektorspecifika kapitel). Detta eftersom dessa två är mer specifika för finansiella tjänster.

Tjänster och leveranssätt

1. Gränsöverskridande tjänstehandel, t.ex. sjötransport eller finansiell tjänstehandel från Sverige till Storbritannien
2. Konsumtion utomlands, t.ex. turism eller utnyttjande av brittisk infrastruktur
3. Lokal etablering, t.ex. sätta upp dotterbolag eller filial
4. Tillfällig personrörlighet, t.ex. sända expert eller manager för att övervaka etablering.

Åtaganden handlar om garantier om öppenhet för utländska tjänster och tjänsteleverantörer. Dessa garantier täcker marknadstillträde, dvs. kvantitativa hinder såsom kvoter eller maximalt antal utländska aktörer på en marknad, och icke-diskriminering (nationell behandling) mellan inhemska och utländska aktörer. Åtaganden görs i vart och ett av de fyra leveranssätt som handelsavtalen bygger på. Inget hindrar ett land att vara mer öppet i realiteten än vad som anges av ett åtagande.

Gemensamma regler eller principer handlar om att parterna sätter upp gemensamma grundprinciper som deras nationella lagstiftning ska bygga på.

5.2 Allmänna tjänstehandelsavtalet (Gats)

Inom WTO regleras finansiella tjänster regleras i det s.k. allmänna tjänstehandelsavtalet (*General Agreement on Trade in Services*, Gats). Storbritannien, liksom övriga EU-medlemsstater, är medlemmar av Gats.

Om det inte skulle bli något avtal mellan EU och Storbritannien så skulle finansiella tjänster regleras under Gats. Gats påverkar inte ekvivalensbeslut och sådana beslut skulle vara viktiga komplement för företagen och deras möjligheter att fortsätta handla mellan EU och Storbritannien.

Notera att Storbritannien är bundet till Gatsreglerna och -åtagandena oavsett innehållet i ett eventuellt avtal mellan EU och Storbritannien. Dvs. om t.ex. ett kapitel om finansiella tjänster i avtalet saknar en fråga som är täckt i Gats så gäller Gats-regeln parallellt med handelsavtalet.

Gats innehåller flera delar som reglerar finansiella tjänster. Först och främst gäller de allmänna reglerna i Gats för finansiella tjänster. Vidare har Storbritannien gjort åtaganden för de flesta finansiella tjänster. Slutligen finns två tillägg till Gats som reglerar finansiella tjänster: i) bilagan om finansiella tjänster och ii) ”*Understanding on Commitments in Financial Services*”.

5.2.1 Gats allmänna regler och finansiella tjänster

De mest relevanta delarna är:

- i) mest-gynnad-nation (MGN, artikel II) som betyder att Storbritannien måste behandla företag och tjänster från olika tredje land lika,
- ii) transparens (artikel III), dvs. att Storbritannien måste publicera alla regler som påverkar finansiella tjänster, och
- iii) inhemska regleringar (artikel IV), som bl.a. innehåller krav på att undanvika långa handläggningstider vid krav på licenser och att Storbritannien måste ha någon form av tribunal dit personer/företag som (t.ex.) nekas licens ska ha rätt att få beslutet prövat.

- iv) allmänna undantagsreglerna (artikel XIV) vilket ger Storbritannien möjligheten att åsidosätta Gats-regelverket för att bl.a. skydda liv, hälsa och personlig information samt i säkerhetssyfte.

Artikel VII om erkännande är också värd att nämna här. Artikeln ger Storbritannien, och EU, möjligheten att göra bilaterala erkännanden av t.ex. kvalifikationer, licenser och certifieringar. Det är alltså ett undantag från MGN-principen. Artikel VII påverkar inte Storbritannien direkt men är viktig vid diskussionen om lösningar i EU och Storbritanniens framtida relationer inom finansiella tjänster. Se kapitel 6.1 för mer diskussion om artikel VII.

Likaledes är artikel V, ekonomisk integration, viktig då artikeln anger att länder kan ingå bilaterala handelsavtal, och där göra mer långtgående åtaganden än i Gats utan att ge dem till alla länder.

5.2.2 Åtaganden om marknadstillträde

Storbritanniens och EU-ländernas åtaganden härstammar från oktober 1995 och är resultatet av förhandlingar som fortsatte efter att WTO trädde i kraft första januari det året.²⁹ Åtagandena för Storbritannien och övriga EU-länder på området skiljer sig från åtaganden för andra tjänster. Detta då de bygger på definitioner och en grundläggande rätt till etablering som återfinns i ”*Understanding on Commitments in Financial Services*” (se nedan 5.2.3). Åtaganden utgår även från en negativ listningsteknik.³⁰

Åtaganden delas in två grupper: försäkringstjänster och relaterade tjänster respektive banktjänster och övriga tjänster.

Det följande är vad Storbritannien garanterar i Gats. I realiteten kan landet vara mer öppet.

Försäkringstjänster

Storbritannien garanterar i Gats att **gränsöverskridande tjänsteleverans** (leveranssätt 1) är helt öppna för följande tjänster (oavsett om det är som huvudleverantör, mellanhand eller genom mellanhand)³¹:

- i) sjötransport, kommersiell flygtransport och rymduppskjutning och –frakt (täcker varorna och fordonen som utför transporten samt ansvar som kan uppstå)
- ii) varor i transit

²⁹ Åtagandena återfinns i GATS/SC/31/Suppl.1/Rev.1

³⁰ Negativ listning innebär att man utgår från att marknader är öppna och man inför restriktioner där det behövs. En positiv listning däremot, som övriga Gats använder, utgår från stängda marknader och man öppnar där man önskar.

³¹ För exakt omfattning se GATS/SC/31/Suppl.1/Rev.1 och hänvisningarna till Bilagan om finansiella tjänster i Gats. Åtaganden gäller även kunders rätt att köpa ett antal tjänster utomlands.

- iii) återförsäkring, retrocession och försäkringsrelaterade tjänster såsom konsult-, aktuarie-, riskprovnings- och skaderegleringstjänster.

Detta betyder att Storbritannien garanterar att det inte finns några kvantitativa barriärer för dessa tjänster och att ingen diskriminering mellan inhemska och utländska tjänster får förekomma.

Åtagandena anger även att länder ska tillåta boende i det egna landet att i andra länder köpa de försäkringar som anges ovan.

Områden som inte inkluderas i åtagandena är bl.a. övriga sakförsäkringar samt livförsäkringar.

När det gäller **etableringar** i Storbritannien (leveranssätt 3) garanterar landet leverantörer av försäkringstjänster att de har rätt att etablera sig, och expandera, i landet. Dock klargörs att Storbritannien har rätt att ha olika regler, krav och procedurer för tillstånd.

Åtagandena klargör även att företag som agerar i Storbritannien som filial kan behandlas olika jämfört med företag som är etablerade som dotterbolag. Större krav kan ställas på filialer.

Slutligen, när det gäller leverans av finansiella tjänster, genom **tillfällig personörlighet** (leveranssätt 4) så har Storbritannien gjort åtaganden för koncernintern förflyttning för ”*senior management*” och specialister. Detta gäller för personer som är anställda av företag som är på väg att etablera sig i Storbritannien eller redan är etablerade. De har även gjort åtaganden för affärsresenärer. För ovanstående personer får Storbritannien inte införa arbetsmarknadstester som försvårar tillträde.³²

Storbritannien tillåter även tillträde för annan central personal, närmare bestämt specialister inom datatjänster, telekom och revisorstjänster samt för försäkringstekniska och juridiska specialister. Här kan Storbritannien dock ha arbetsmarknadstester.

Banktjänster och övriga finansiella tjänster

För dessa tjänster har Storbritannien gjort fulla åtaganden när det kommer till **gränsöverskridande handel**:

- i) överförande av finansiell information och finansiell databehandling,
- ii) rådgivning och andra stödtjänster (dock inte förmedlingstjänster).³³

³² För detaljer om de olika formerna av åtaganden och vad de innebär, se Kommerskollegium (2018) kapitel 9.

³³ För exakt omfattning se GATS/SC/31/Suppl.1/Rev.1 och hänvisningarna till Bilagan om finansiella tjänster i Gats. Åtaganden gäller även kunders rätt att köpa ett antal tjänster utomlands.

Övriga tjänster är inte bundna i Gats. Vidare har Storbritannien ett explicit undantag som anger att frågor som rör sterlingutgivning bara kan ledas av företag inom EU.³⁴

Liksom ovan finns åtaganden om boendes rätt att i annat land köpa de banktjänster som anges ovan.

När det gäller **etableringar** garanterar Storbritannien etablerings- och expansionsrätt på samma sätt som för försäkringar. Landet har dock ett undantag som gäller för vissa finansiella aktörer som handlar med brittisk statskuld.³⁵ Dessa måste vara etablerade i Storbritannien med separat kapital.

För **tillfällig personrörlighet** har Storbritannien samma åtaganden som för försäkringar.

5.2.3 Sektorsspecifika regler

När det gäller finansiella tjänster har, som angetts ovan, Gats två sektors-specifika regelverk. Dessa är Bilagan om finansiella tjänster, som gäller för alla WTO-medlemmar, och den frivilliga överenskommelsen ”*Understanding on Commitments in Financial Services*”.

Bilagan om finansiella tjänster

Bilagan innehåller en del viktiga regler när det kommer till handeln med finansiella tjänster. Bilagan är central då den innehåller de definitioner som används när länder gör åtaganden.

Den viktigaste regeln är undantaget för åtgärder rörelse regler (dvs av försiktighetsskäl, på engelska ”*prudential reasons*”).³⁶ Här anges att länder kan åsidosätta Gats av försiktighetsskäl så länge som åtgärderna inte syftar till att kringgå åtaganden eller förpliktelser under avtalet. Definitionen av rörelse regel är öppet formulerad och ger länder stor frihet att själv definiera.³⁷

³⁴ ”Sterling issues, including privately led issues, can be lead managed only by a firm established in the Community”. Frågan är dock hur relevant detta undantag är eftersom den är struken i senare handelsavtal och då brexit troligen påverkar frågan om etablering.

³⁵ Gäller följande ”*gilt edged market makers (or GEMMs), which are primary dealers in gilt-edged Government debt and through which the Government operates in executing Government debt management policy, discount houses which are primary dealers for Treasury Bills and other money market instruments, and through which the Government operates in executing monetary policy, stock exchange money brokers (SEMBs), which act as intermediaries between GEMMs and lenders of gilt-edged stock, and inter-dealer brokers (IDBs), which act as intermediaries between GEMMs*”.

³⁶ Bilaga om finansiella tjänster, paragraf 2

³⁷ I WTO-tvisten mellan Panama och Argentina berörs vidden av denna paragraf och panelen beslutade att två åtgärder som Argentina infört inte vara rörelse regler. Någon tydligare definition av rörelse regler presenterade dock inte panelen. DS453 Argentina – Measures relating to trade in goods and services

Länder kan även välja att erkänna varandras åtgärder av rörelse regler.³⁸ Detta kan ske genom t.ex. harmonisering och kan vara bilateralt eller unilateralt. Om ett land erkänner ett annat lands rörelse regler så måste landet i fråga ge ännu andra länder, som har liknande eller motsvarande regler, möjligheten att förhandla om att bli inkluderade i detta erkännande.³⁹

Understanding on Commitments on Financial Services

”*Understanding*” är ett frivilligt instrument som både Sverige och Storbritannien skrivit under. Avtalet utgör ett alternativt sätt att göra åtaganden. Tre av paragraferna i ”*Understanding*” rör åtaganden för gränsöverskridande handel, etableringar och personrörlighet.⁴⁰ De utgör grunden för åtagandena såsom beskrivna ovan. Här finns även en regel om automatisk rätt till marknadstillträde för nya finansiella tjänster.⁴¹

Andra regler inkluderar krav på listande av alla monopol i den finansiella sektorn och en målsättning om att eliminera dem. Vidare binder ”*Understanding*” Storbritannien till icke-diskriminering vid offentlig upphandling av finansiella tjänster.⁴²

En viktig regel för företagens dagliga arbete är paragraf B8 som anger att länderna ska tillåta gränsöverskridande överföring av finansiell data och databehandling om denna överföring är nödvändig för företagets dagliga affärer. Dock har länder rätt att begränsa denna överföring för att skydda personlig information.

Vidare anger ”*Understanding*” att Storbritannien, och övriga avtalsmedlemmar, ska försöka undanröja icke-diskriminerande åtgärder som bl.a. påverkar utländska finansiella aktörer att leverera samma tjänster som inhemska aktörer eller påverkar möjligheten till expansion till alla delar av landet.⁴³

Slutligen innehåller ”*Understanding*” regler om rätt till tillträde till offentligt drivna betalnings- och clearingsystem, liksom kredit och refinansieringstjänster. Medlemskap eller deltagande i självreglerande organ, aktiemarknader, ”*clearing agency*” m.fl. ska vara icke-diskriminerande.⁴⁴

³⁸ Bilagan om finansiella tjänster, paragraf 3

³⁹ Utöver det som beskrivits här finns paragrafer som etablerar undantag från Gats för bl.a. riksbanksaktiviteter och en paragraf som handlar om kompetensen hos domare vid tvistlösning.

⁴⁰ *Understanding on Commitments in Financial Services*, paragraf B4, 5 och 9.

⁴¹ *Understanding on Commitments in Financial Services*, paragraf B7.

⁴² *Understanding on Commitments in Financial Services*, paragraf B1 respektive 2.

⁴³ *Understanding on Commitments in Financial Services*, paragraf B10.

⁴⁴ *Understanding on Commitments in Financial Services*, paragraf C1 och 2.

5.3 Frihandelsavtalet med Kanada (Ceta)

EU:s frihandelsavtal med Kanada, det s.k. Ceta-avtalet (*Comprehensive Economic and Trade Agreement*), är ett av det mest långtgående frihandelsavtal som EU slutit. Det är även det avtal som oftast hänvisas till i brexitdiskussioner.

Ceta kapitel 13 täcker finansiella tjänster och är det längsta kapitlet om finansiella tjänster i något frihandelsavtal som EU dittills ingått. Avtalet var också första gången EU använde s.k. negativ listning för alla åtaganden (jämför kapitel 5.2.2), vilket medförde att EU gjorde fler åtaganden än i tidigare avtal.

Trots detta innebär ett avtal baserat på Ceta, och Storbritanniens åtaganden där, inte mycket utöver det som redan är garanterat under Gats. Och liksom under Gats är tillgängliga ekvivalensbeslut viktiga komplement för att möjliggöra handel. Notera att Storbritannien vid brexit inte är bundet av det som presenteras nedan men Ceta visar hur långt Storbritannien varit beredd att gå som EU-medlem. Sammanställningen visar ju även givetvis vad själva Ceta-modellen innebär.

5.3.1 Åtaganden om marknadstillträde

Storbritannien ger under Ceta samma garantier om öppenhet som i Gats när det gäller **gränsöverskridande handel** med finansiella tjänster (jämför ovan 5.2.2). Utöver dessa inkluderar Ceta försäkringsförmedling kopplad till de försäkringar som täcks.⁴⁵ Den reservation gällande Sterling som Storbritannien har i Gats finns i med i Ceta.

Likt ”*Understanding*” så finns text om att tillåta privatpersoner att gränsöverskridande köpa finansiella tjänster. Detta innebär ingen skyldighet att tillåta utländska aktörer att göra affärer gränsöverskridande eller söka upp kunder på kundens hemmamarknad. Det är upp till parterna själva att definiera ”göra affärer” och ”söka upp”.⁴⁶

Ceta innehåller även ett åtagande⁴⁷ om att leverera portföljförvaltning till professionella kunder i EU (alltså inklusive Storbritannien). Detta kan dock endast ske efter att EU fattat ett ekvivalensbeslut och om de individuella kanadensiska tjänsteleverantörerna uppfyller andra krav rörande rörelseregler.

---

⁴⁵ Ceta bilaga 13-A

⁴⁶ Ceta artikel 13.7

⁴⁷ 4 år efter ikraftträdande.

När det gäller **etableringar** så garanterar Storbritannien öppna marknader för finansiella tjänster, dvs. de har inga kvantitativa hinder och ingen diskriminering. Den reservation om brittisk statsskuld som återfinns i Gats har Storbritannien inte i Ceta. Däremot gäller två reservationer för hela EU. Den ena säger att länder, inklusive Storbritannien, har rätt att anta krav på legal form vid etablering och att endast företag med säte i EU kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar. Den senare reservationen baseras på UCITS-direktivet och gäller även gränsöverskridande handel.

Ceta medför två nya förbud när det gäller etableringar. Den första handlar om förbud mot nationalitetskrav på bolagstyrelser.⁴⁸ Storbritannien har bundit sig till detta i Ceta. I realiteten medför detta inte mycket nytt då nationalitetskrav redan strider mot icke-diskrimineringsprincipen. I Ceta blir detta dock tydligare.

Det andra förbudet är s.k. prestationskrav (*”performance requirements”*), t.ex. krav på lokalt innehåll. Detta är en utvidgning jämfört med Gats. Dock gäller detta först tre år efter Ceta implementerats och exakta omfånget av prestationskraven är ännu inte förhandlat mellan EU och Kanada.⁴⁹

För **tillfällig personrörlighet** gör Storbritannien i Ceta åtaganden för flytt inom koncern, samt affärsresenärer. Utöver det finns åtaganden för s.k. kontraktsanställda och egenföretagare i sektorerna ”försäkringsrelaterade rådgivnings- och konsulttjänster” samt ”andra finansiella rådgivnings- och konsulttjänster”.⁵⁰ Dessa återfinns alltså inte i Gats.

5.3.2 Sektorsspecifika regler

Kapitel 13 i Ceta innehåller specifika regler för den finansiella sektorn. Kapitlet är baserat på bilagan om finansiella tjänster och *”Understanding”* men med viss modifiering. Vidare finns en del tillägg, främst baserade på de allmänna tjänsterrelaterade reglerna i Gats och Ceta.

På det stora hela medför kapitel 13 inte mycket utöver det som redan är garanterat i Gats. Texter har ändrats på vissa ställen men det är i princip samma grundregler som redan gäller i Gats.⁵¹

---

⁴⁸ Ceta artikel 13.8

⁴⁹ Ceta artikel 13.9

⁵⁰ För detaljer om de olika formerna av åtaganden och vad de innebär, se Kommerskollegium (2018) kapitel 9.

⁵¹ Vi hänvisar läsaren till Ceta kapitel 13 för exakt formulering av reglerna. Det är bortom denna utredning att exakt kartlägga skillnaderna mellan Gats och Ceta.

En artikel i kapitel 13 är helt ny jämfört med Gats bilaga och ”*Understanding*”, nämligen en artikel om effektiv och transparent reglering.⁵² Denna artikel tar delar från Gats om att administrativa procedurer ska hanteras objektivt och beslut ska tas inom en rimlig tid. Den viktigaste delen är dock att parterna binder sig till att i förväg publicera förslag till nya lagar och göra det möjligt att kommentera dessa.

Undantag för rörelseregler (”*prudential measures*”) finns liksom möjligheten att erkänna tredje parts rörelseregler. Om EU gör detta så ska Ceta-avtalets motpart, dvs. Kanada, ha rätt att visa att de har liknande regler och ha möjlighet att förhandla om samma erkännande. Detta liknar alltså det som finns i Gats men anpassat till ett bilateralt avtal. Vidare finns en bilaga som diskuterar hur rörelsereglerna ska hanteras i en eventuell tvist och tydliggör att parterna själva avgör vad som är en rörelseregler men att det inte får utgöra dolt handelshinder.

Till skillnad från Gats har även kapitel 13 en artikel som etablerar en kommitté för finansiella tjänster.⁵³ Kommittén syftar bl.a. till att övervaka kapitlets implementering och diskutera regelutveckling. Slutligen finns en hel del om hur eventuella tvister ska hanteras.⁵⁴

De skrivningar om monopol och upphandling som finns i ”*Understanding*” återfinns inte i Ceta-texten.

5.4 Frihandelsavtalet med Japan och regelsamarbete

Ceta är den modell som vanligen refereras till i brexitsammanhang. Efter Ceta har EU även ingått ett avtal med Japan. Avtaler replikerar i mångt och mycket Ceta, varför detta kapitel inte kommer att gå igenom dessa delar i detalj.

Däremot finns ett intressant tillägg i Japanavtalet, nämligen en bilaga om regelsamarbete inom finansiella tjänster. Regelsamarbetet kan leda till ömsesidigt erkännande.⁵⁵

Ömsesidigt erkännande bygger på att regler och tillsyn i respektive jurisdiktion bedöms vara av tillräckligt hög kvalitet (men inte identiska). Detta kan vara ett sätt att ge företag från de berörda länderna tillträde till respektive marknad, och att möjliggöra tillsynssamarbete utan ett lapptäcke av bilaterala MoU:s (*memorandum of understanding*, jämför 5.8 nedan) mellan olika nationella tillsynsmyndigheter. Inga ekvivalensbeslut skulle behöva tas.

---

⁵² Ceta artikel 13.11

⁵³ Ceta artikel 13.18

⁵⁴ Ceta artikel 13.19-21

⁵⁵ EU – Japan FTA Bilaga 8-A ”Regulatory Co-operation on Financial Services”. Notera att bilagan inte ska påverka kompetensfördelningen inom EU gällande reglering och övervakning (artikel X-2 i utkast från 7 december, 2017). Liknande förslag lades fram inom ramen för frihandelsavtalet med USA (TTIP).

Den viktigaste delen av regelsamarbetet, i avtalet med Japan, är att parterna ska, i de sektorer/för de tjänster det är möjligt, lita på ("rely on") varandras lagar och tillsyn. Parterna ska kunna utvärdera motpartens regler och övervakning före etablerandet av sådan tillit. Exakt likadana regler ska inte krävas utan ska vara baserat på utvärdering av hur reglerna fungerar.⁵⁶ En part kan när som helst dra tillbaka beslut om tilltro till den andres system och återgå till sin egen reglering och översyn.⁵⁷

Andra viktiga delar av regelsamarbetet är att parterna ska i) göra sitt bästa för att implementera och följa internationella standarder, ii) göra sitt bästa för att deras respektive reglerande och övervakande system ska vara kompatibla, iii) så tidigt som möjligt informera den andra parten om ändringar av reglerna och iv) vid utvecklande av nya regler ha motpartens intressen i åtanke.⁵⁸

Slutligen anger bilagan att ett gemensamt regelforum ska skapas, att parterna ska ta fram ett ramverk för effektiv implementering av regelsamarbetet och att eventuella tvister ska lösas genom medling.⁵⁹

5.5 Associeringsavtalet med Ukraina (DCFTA)

Avtalet med Ukraina ("*Deep and Comprehensive Free Trade Agreement*", DCFTA) är ett av EU:s olika associeringsavtal, dvs. avtal som har som slutmål att motparten ska bli EU-medlem i framtiden. Som sådant skiljer det sig väsentligt från Gats och Ceta, främst genom att avtalet ger fri etableringsrätt och att Ukraina åtar sig att införliva en rad EU-rättsakter (approximation av EU:s aquis). Denna approximering eliminerar behovet av parallella ekvivalensbeslut.

5.5.1 Åtaganden om marknadstillträde

Hur åtaganden görs i DCFTA skiljer sig åt mellan gränsöverskridande handel och personrörlighet å ena sida och etableringar å andra sidan. För de förra så gör parterna åtaganden genom positiv listning. För etableringar så utgår parterna från fri etableringsrätt och sätter upp begränsningar härtill, dvs. negativ listningsteknik.

För **gränsöverskridande handel** har Storbritannien i DCFTA endast gjort följande åtaganden:

- Försäkringar: sjötransport, kommersiell flygtransport och rymduppskjutning och –frakt (täcker varorna och fordonen som utför transporten samt ansvar som kan uppstå) och varor i transit.

⁵⁶ EU – Japan FTA Bilaga 8-A, artikel X-3.4 (utkast från 7 december, 2017)

⁵⁷ EU – Japan FTA Bilaga 8-A, artikel X-3.8 (utkast från 7 december, 2017). Detta ska dock föregås av konsultation.

⁵⁸ EU – Japan FTA Bilaga 8-A, artikel X-3.1, .2, .3 respektive .6 (utkast från 7 december, 2017).

⁵⁹ EU – Japan FTA Bilaga 8-A, artikel X-4 till X-6 (utkast från 7 december, 2017)

- Banktjänster och övriga finansiella tjänster: överförande av finansiell information och finansiell databehandling, rådgivning och andra stödtjänster (dock inte förmedlingstjänster).

När det gäller leveranssätt 2, **konsumtion utomlands**, så anger åtagandena i DCFTA att försäkringsförmedling ("intermediation") inte är tillåten.

Fri etableringsrätt gäller alltså för **etableringar** (leveranssätt 3) och de enda begränsningarna relaterar till att filialer kan behandlas annorlunda och att endast företag med säte i EU kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar.

Personrörlighet är begränsad till förflyttningar inom koncerner och affärsresenärer.

5.5.2 Sektorsspecifika regler

Den stora skillnaden mellan DCFTA och övriga handelsavtal är de sektorsspecifika reglerna och att Ukraina implementerar en lång rad EU-rättsakter. DCFTA innehåller även ett kapitel om samarbete rörande finansiella tjänster.⁶⁰ Utöver detta så har även DCFTA ett kapitel med sektorsspecifika regler.

Liksom i Ceta bygger kapitlet på Gats-reglerna. Likt Ceta har DCFTA också en artikel om effektiv och transparent reglering.⁶¹ Här finns dock en skillnad och det är att parterna ska basera lagstiftning och övervakning på erkända internationella standarder. Här görs hänvisningar till bl.a. Baselkommitténs "*Core principle of effective banking supervision*" och OECD:s "*Agreement on exchange of information on tax matters*".

Något som saknas i DCFTA är möjligheten att erkänna andras rörelse-regler. Inte heller finns Cetas långtgående skrivningar och rörelse-regler och tvistlösning.⁶²

Regelapproximering

Regelapproximering betyder att Ukraina gradvis implementerar en rad EU-rättsakter, inklusive nya lagar eller ändrade lagar. Implementerade lagar ska tolkas i enlighet med domar från Europeiska unionens domstol.⁶³ Nya EU-lagar kan läggas till efter gemensamt beslut.⁶⁴

⁶⁰ DCFTA, kapitel 12

⁶¹ DCFTA sub-section 6, artikel 127.

⁶² Det är bortom denna studie att klargöra exakta ordalydelser och skillnad mellan Gats, Ceta och DCFTA.

⁶³ DCFTA bilaga XVII, artikel 6

⁶⁴ DCFTA bilaga XVII, artikel 5

Det är denna anpassning till EU-aquis som möjliggör att Ukraina får inre marknadsstatus och därmed fri etableringsrätt.⁶⁵ Om Ukraina inte uppfyller kraven på implementering eller inte följer rättsutvecklingen så går inre marknadsstatusen förlorad.⁶⁶

Bilagan till denna utredning listar de EU-rättsakter som Ukraina gradvis ska ha, eller kommer att, implementerat.

5.6 Bilateral avtal med Schweiz

Till skillnad från Ceta och DCFTA har EU och Schweiz inget enskilt avtal. Istället bygger relationen med Schweiz på runt 120 olika bilaterala överenskommelser. Avtalen är anpassade till situationen mellan EU och Schweiz och bygger på ömsesidig tillgång till varandras marknader. En bilateral kommitté övervakar implementeringen och leder arbetet att anpassa lagar i Schweiz i de fall nya lagar stiftas eller EU-domstolen ändrar tolkningar eller praxis. Dessa ändringar skrivs in i avtalen. Om Schweiz vägrar ändra sina lagar kan (och har) EU dra tillbaka avtal.⁶⁷

Bara ett av dessa ca 120 avtal rör finansiella tjänster och det täcker övervakning av sakförsäkringar.⁶⁸ Förhandlingar om ett avtal om finansiella tjänster har pågått sen 90-talet. Utöver detta avtal baseras handeln på Gats samt ett antal ekvivalensbeslut.

5.7 Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES)

EES är ett samarbete mellan EU och Island, Liechtenstein och Norge. EES skiljer sig markant från de andra alternativen eftersom aktuell EU-lagstiftning ska gälla inom hela samarbetsområdet.⁶⁹ Givetvis behövs inga ekvivalensbeslut som komplement till detta avtal.

Det finns dock några viktiga skillnader. En del EU-rätt måste först införlivas in EES-avtalet innan reglerna börja gälla. Detta kan medföra en viss temporär skillnad i reglering mellan EU-länderna och Island, Liechtenstein och Norge.⁷⁰ Vidare har EU-domstolen ingen jurisdiktion över EES-avtalet, även om EFTA-domstolen oftast följer EU-domstolens tolkningar. Slutligen medför EES ingen medbestämmanderätt för de länder som inte är med i EU.

---

⁶⁵ DCFTA bilaga XVII, artikel 3

⁶⁶ DCFTA bilaga XVII, artikel 7

⁶⁷ Springford (2017)

⁶⁸ Agreement between the European Economic Community and the Swiss Confederation on direct insurance other than life insurance. *Official Journal L 205*, 27/07/1991 P. 0003 - 0027

⁶⁹ Se Kommerskollegium (2017) för en genomgång av vad EES innebär för tjänstehandeln.

⁷⁰ Se EP (2017) för översyn över införlivningsstatus 2017.

5.8 Andra internationella lösningar

Lösningarna ovan fokuserar på avtal där EU är part. Utöver dessa finns det ett stort antal andra lösningar som kan vara möjliga medel för att upprätthålla handeln mellan EU och Storbritannien. Det är dock bortom denna studies omfattning att göra en uttömmande genomgång av dessa, och hur de möjligen kan användas i brexitsammanhang.

Här presenterar vi några exempel på andra lösningar.⁷¹ Lösningarna kan ses som alternativ eller komplement till de ovanstående. Det är till exempel vanligt att frihandelsavtal innehåller ett antal sidoavtal och – lösningar som kompletterar avtalsinnehållet.

Nationell behandling⁷²: Utländska aktörer och finansiella produkter behandlas som inhemska. Oavsett hur de regleras på sina hemmarknader ska de följa samma regler som på den aktuella marknaden. Den inhemska tillsynsmyndigheten behöver då inte förstå hur företagen och tjänsterna är reglerade på deras hemmarknad. USA använder ofta denna metod.

Undantag: Länder som t.ex. Japan och Schweiz reglerar endast vissa specifika aspekter av företagets gränsöverskridande verksamhet och överlämnar till den inhemska tillsynsmyndigheten att hantera olika företags möjlighet att leverera till dessa länder.

Pass: Det finns exempel på internationella avtal som introducerar lösningar liknande pass inom EU (se 3.1.1 ovan) och gemensamma regler. Asia Region Funds Passport initiative är ett exempel.⁷³

Internationella avtal om erkännande: avtal som innebär ömsesidigt åtagande om att reducera dubblerande regleringar och öka tilltron till varandras system. Denna ansats används i t.ex. *EU-USA Covered Agreement on Insurance and Re-insurance*⁷⁴.

Memorandum of Understanding: Detta är en variant av erkännande där MoU används unilateralt för att acceptera utländska leverantörer av finansiella tjänster. MoU innehåller information från företagets tillsynsmyndighet om reglering som företaget möter och krav de uppfyller på sin hemmarknad. Hong Kong använder denna lösning.⁷⁵

6 Säkerställa svenska intressen i framtida avtal med Storbritannien

I detta kapitel diskuterar vi de modeller som är presenterade i kapitel 5.2 till 5.7 och hur de tar hand om de orosmoment som är redovisade i kapitel 4.1 och 4.2., närmare bestämt:

⁷¹ Denna del tar avstamp i EU Kommissionen (2017).

⁷² Inte att förväxla med samma term under Gats.

⁷³ <http://fundspassport.apec.org/>

⁷⁴ https://eeas.europa.eu/delegations/united-states-america/32809/eu-us-agreement-insurance-and-reinsurance_en

⁷⁵ WTO S/FIN//W/25/Add.1

- Om, och i så fall hur, svenska företag behöver etablera sig i Storbritannien.
- Möjligheten att fortsätta leverera tjänster gränsöverskridanden och ha tillgång till infrastruktur i Storbritannien,
- Osäkerhet kring ekvivalensfrågor, inklusive vad ekvivalens täcker och inte täcker, när och hur ekvivalensbeslut tas och risken för tillbakadragande av sådant beslut,
- Behov av ordnad övergång och kontraktskontinuitet,
- Osäkerhet kring vilka regler som kommer att gälla vid brexit,
- Framtida regelutveckling både inom EU och i Storbritannien, samt
- Risken för framtida regeldivergens.

Analysen nedan utgår från texten i de aktuella avtalen, men givetvis skulle ett framtida avtal bygga vidare på och modifiera texterna. Modellerna ska alltså bara ses som exempel och är inte nödvändigtvis vad som i slutändan kommer att förhandlas fram.

DCFTA saknar t.ex. den text om erkännande av rörelseregler som finns i Ceta. Det är troligt att ett framtida avtal som baseras på DCFTA skulle ta med den Ceta-texten. I denna studie nöjer vi oss dock med att titta på nuvarande skrivningar.

Det är viktigt att understryka att syftet med denna utredning är försöka hitta en modell för handelsavtal som kan minimera de negativa effekterna av brexit.

6.1 Brexit utan (handels)avtal

I Kommerskollegium (2018) diskuterar vi vad som händer vid ett brexit utan avtal. ”Utan avtal” är i den utredningen en bred term och betyder ett brexit utan några former av överenskommelser alls. Nedan låter vi det betyda utan handelsavtal (inklusive EES-avtal). Vi analyserar mer djupgående effekterna om t.ex. inga ekvivalensbeslut tas.

Utan ett avtal mellan EU och Storbritannien kommer relationen mellan parterna regleras av Gats. Avtalet är inte särskilt långtgående, speciellt jämfört med dagens öppna marknad. Under Gats är gränsöverskridande handel begränsat till ett mindre antal tjänster. Storbritannien garanterar även att deras redan öppna marknad för finansiella tjänster förblir öppen för etablering av svenska finansiella aktörer. ”*Understanding*” binder Storbritannien till en del grundläggande principer.

Detta betyder att alla dagens regler om pass, förlitande på en tillsynsmyndighet och så vidare inte skulle gälla vid ett brexit utan avtal. Gränsöverskridande handel skulle oftast inte tillåtas, eftersom dagens regelverk inte tillåter handel utan ekvivalensbeslut. Det skulle därmed inte finnas någon garanterad tillgång till Londons infrastruktur, och etablering skulle behöva ske som dotterbolag eller tredjelandfilial.

En annan aspekt gällande Gats är dock viktig att lyfta. Det gäller artikel VII Godkännande ("*Recognition*"). Som vi skrivit ovan ger artikeln länder möjlighet att frångå principen om mest-gynnad-nation för att bilateralt eller unilateralt erkänna utbildning, erfarenhet, krav, licenser eller certifieringar som godkänts i andra länder.

Denna artikel möjliggör t.ex. att EU kan ge ekvivalens till vissa länder utan att behöva utsträcka det till alla. Vid brexit utan avtal kommer alltså relationen mellan EU och Storbritannien baseras på dels parternas åtaganden under avtalet, bilagan och "*Understanding*", dels på användandet av artikel VII, för att möjliggöra ekvivalensreglerna.

6.2 Frihandelsavtal: från Ceta till EES

Om vi utgår från att det kommer att bli någon form av avtal mellan EU och Storbritannien så är Ceta och EES de två modeller som kan ses som ytterligheterna. Ceta är i princip detsamma som Gats, EES är i princip detsamma som EU-medlemskap.

I ena änden har vi Ceta. En förhandling baserad på det avtalet kommer, som sagt, inte ge mycket nytt. Ceta tar dock två steg framåt. Det första steget är artikeln om effektiv och transparent reglering och då främst möjligheten att kommentera nya regleringsförslag. Den andra är kommittén för finansiella tjänster och möjligheten att diskutera regelutveckling.

Båda avtalen handlar om regelutveckling. I kapitel 4.2 redovisar vi företagens oro kring framtida regelförändringar och ökade skillnader mellan EU och Storbritannien. Ceta, jämfört med Gats, ger sålunda möjligheter att diskutera och påverka utvecklingen i Storbritannien och EU.

Det är givetvis osäkert vilken praktisk nytta skrivningarna har, men åtminstone finns en kodifierad möjlighet utifall de framtida förhandlingarna följer Ceta-modellen.

Ceta innebär även förbättringar när det gäller tillfällig personrörlighet, och är även på det området lite mer långtgående än Gats.

I andra änden finner vi EES som i princip skulle bevara status quo och är den lösning Kommerskollegium bedömer lämpligast. EES är dock ingen perfekt lösning utan det finns vissa skillnader mot EU-medlemskap (ovan kapitel 5.7).

På sikt kan även denna lösning medföra negativa aspekter. Eftersom de länder som inte är med i EU inte har beslutanderätt vid utveckling av nya regler så kommer Storbritannien förlora möjligheten att direkt påverka framtida lagstiftning. För Sveriges del är detta olyckligt då Sverige ofta står nära Storbritannien i dessa frågor.

Utöver detta har det visat sig att flera av de regler som styr finansiella tjänster inte har implementerats i EES. Detta antyder att det även i framtiden kan uppstå problem kring implementering av ny lagstiftning och domstolstolkningar.⁷⁶

Hur detta påverkar svenska intressen inom EU och i relationen till Storbritannien är svårt att uttala sig om.

6.3 Binda Storbritannien till aquis: DCFTA och Schweiz

Ett starkt intresse för svenska aktörer är att nuvarande lagar ska fortsätta gälla och att de ska kunna fortsätta under samma regelverk som idag. Helst med hjälp av pass som bas för sin handel.

Avtalen med Ukraina (DCFTA) och Schweiz innehåller bindande av EU-rättsakter, men gör det på olika sätt.

En DCFTA-modell skulle fortsätta binda Storbritannien till ett stort antal nuvarande och framtida rättsakter. Bilaga 2 visar de aktuella rättsakterna i DCFTA; den exakta listan för Storbritannien under denna modell får förhandlas fram. Avtalet innebär att lagarna fortsätter att gälla, inklusive rättsutveckling genom EU-domstolsbeslut. Härigenom skulle Storbritannien behålla sin inre marknadsstatus.

För svenska företag innebär detta att de skulle kunna fortsätta som idag när det gäller etablering i Storbritannien. Avtalets uppbyggnad skapar förutsägbarhet och stabila förhållanden, vilket är viktiga komponenter för företagen i den framtida relationen med Storbritannien.

Liksom under EES kan det uppstå ett tidsmässigt gap mellan nya regler i EU och innan de införlivats i det DCFTA-baserade avtalet med Storbritannien. Vidare finns en risk att EU, vid undersökning av implementeringen i Storbritannien, väljer att upphäva inre marknadsstatus för del eller delar av avtalet. Även om denna risk kanske är begränsad så är det viktigt att det finns god tid för företagen att ställa om sin verksamhet, om en sådan situation skulle uppstå.

DCFTA innehåller även regler kring att kunna kommentera kommande lagstiftning och kring samarbete. Igen är detta välkommet då Sverige skulle ha stor nytta av Storbritanniens röst när det gäller reglering och tolkning. Men den troliga påverkansmöjligheten är begränsad och Storbritannien skulle bli en ”regeltagare”.

En annan nackdel är att DCFTA är svagt gällande personrörlighet och har inga åtaganden för t.ex. egenföretagare att etablera sig.

EU:s avtal med Schweiz har tvärt emot DCFTA långtgående regler om personrörlighet men inte mycket när det gäller tjänstehandel. Som framgår i kapitel 5.6 regleras relationen med Schweiz genom ett stort antal bilaterala avtal, varav ett gäller finansiella tjänster.

---

⁷⁶ EP (2017)

Schweizmodellen möjliggör skapande av ett, i relationen till Storbritannien, tämligen stort antal bilaterala avtal som binder parterna till gällande rätt. Detta möjliggör att handeln kan fortsätta som idag, inklusive frågor kring tillstånd hos den egna tillsynsmyndigheten.

En kommitté finns i respektive avtal för att övervaka implementering och uppgradera avtalet vid regeländringar i EU, inklusive domstolstolkningar. I det avtal som finns mellan EU och Schweiz om försäkringar finns även detaljerade skrivningar om uppsägande, tid mellan notifiering och ikraftträdande av uppsägande samt krav på gemensamt beslut hur företag som agerar under avtalet ska hanteras.⁷⁷

Fördelen med Schweizmodellen är främst att den möjliggör skapande av ett antal avtal som kan replikera gällande regelverk. I relationen med Schweiz har detta visat sig mycket svårt⁷⁸ men bör kunna gå lättare med Storbritannien, eftersom parterna idag har samma regler. Även hanteringen av uppsägning är en fördel och minskar oro och risker.

Modellen med flera enskilda avtal är dock otymplig och resurskrävande. Det kan även uppstå glapp vid modifiering av existerande regler inom EU eller beslut av EU-domstolen. Nya lagar kan kräva att parterna förhandlar ännu ett bilateralt avtal.

I det aktuella EU/Schweiz-avtalet om försäkringar ingår inga skrivningar om regelsamverkan eller liknande lösningar. Detta är givetvis en nackdel för Sverige.

Här tillkommer givetvis frågan om Storbritannien kan acceptera att vara regeltagare, vilket de blir under EES, DCFTA och Schweiz.

6.4 Ömsesidigt erkännande – EU/Japan

I modellerna ovan blir Storbritannien alltså i princip en regeltagare och får följa EU-rättsutvecklingen, i andra fall klipps banden och handeln följer Gats-regelverket. EU:s avtal med Japan erbjuder en annan väg framåt, där Storbritannien har mer utrymme att utveckla sina egna regler.

EU:s avtal med Japan kopierar i stort sett Ceta när det gäller finansiella tjänster – förutom på en viktig punkt: bilaga 8-A om regelsamarbete. Även om innehållet i Japanavtalet i sig inte är så långtgående så kan bilagan ses som en plattform att bygga vidare på.⁷⁹

Ett avtal om ömsesidigt erkännande har många fördelar, inte minst att regelverken hos EU och Storbritannien inte måste vara exakt desamma. Det viktiga är att de uppfyller samma syfte. Ömsesidigt erkännande skulle möjliggöra att svenska företag kan fortsätta handla med Storbritannien som idag, dvs. baserat på tillstånd från svensk myndighet.

⁷⁷ Agreement between the European Economic Community and the Swiss Confederation on direct insurance other than life insurance, artikel 42

⁷⁸ Springford (2017)

⁷⁹ Redan i TTIP-förhandlingarna presenterade EU, påhejade av bl.a. Storbritannien och Frankrike, liknande text. Bowles (2017)

I avtalet med Japan finns som sagt ett embryo till ömsesidigt erkännande. Som vi beskriver under 5.4 så är det inga tydliga kriterier i texten för hur en part kommer fram till att motparten uppfyller, eller inte uppfyller, samma regleringsmål. Vidare kan ett erkännande unilateralt dras tillbaka. Tillbakadragande ska ske efter konsultation, men kan i princip göras när som helst.

Dessa skrivningar skapar inte den stabilitet och förutsägbarhet som företag behöver. Så även om tanken är god så skulle ett liknande kapitel i ett avtal mellan EU och Storbritannien behöva utvecklas och inkludera bl.a. tydliga skrivningar om hur utvärdering går till samt tidsfrister vid tillbakadragande. Ett avtal om ömsesidigt erkännande med klara villkor skulle vara en lösning som är i linje med svenska intressen.

Ett avtal om ömsesidigt erkännande innebär även en rad stora utmaningar. Utvecklingen på den inre marknaden går alltmer mot harmonisering och erkännande riskerar underminera EU:s regelskapande autonomi och inre marknads integritet. En modell med ömsesidigt erkännande skulle även ge företag från Storbritannien tillträde till EU-marknaden utan att dessa företag behöver följa unionsrätten och den praxis som sätts av EU-domstolen. Slutligen skulle det kräva en hel del lagändringar där rättigheter endast ges till företag etablerade i EU eller EES-området.⁸⁰

Bilagan i Japanavtalet innehåller även en del skrivningar som handlar om regelutveckling. Detta är viktigt även om det inte heller i detta avtal handlar om regelrätt samarbete och konkreta möjligheter att påverka.

6.5 Övrigt

Beslut om ekvivalens är inte en del av handelsavtal, varför vi har lämnat den frågan utanför detta kapitel. En fråga som lyfts av svenska aktörer och som skulle kunna vara en del av ett handelsavtal är fastställande av tydligare regler och riktlinjer kring hur ekvivalens erhålles och dras tillbaka. Ett handelsavtal skulle även kunna inkludera skrivningar kring längre tidsramar och diskussioner om hur parterna hanterar företag som agerar på tillstånd baserade på ekvivalensbeslut.

Skrivningar av detta slag skulle öka tilliten och minska risker, speciellt om de är kopplade till avtalets tvistlösningsmekanism.

Ett annat område där förbättringar kan ske är konkreta skrivningar om regeldialoger – kontinuerliga konkreta diskussioner med syfte att undvika skillnader och utveckla (på varsitt håll) regler som utvecklar marknaderna (inte minst i modern riktning). Starka skrivningar och konkreta diskussioner skulle vara till gagn för svenska aktörer.

Här finns redan existerande strukturer med andra länder (se kapitel 3.2) som parterna kan bygga vidare på.

---

⁸⁰ Lowe (2018)

Slutligen, vid jämförelse med den lista av problem som inleder detta kapitel, så finns inget i existerande modeller som tar hand om frågor kring kontraktskontinuitet. Denna fråga får lösas i annat forum.

7 Slutsats

Syftet med utredningen är att hitta en modell för de uppkommande förhandlingarna som kan minimera effekten av brexit. En rangordning, utifrån det syftet, mellan de modeller som vi undersökt skulle se ut som följer:

- EES
- DCFTA
- (Japan)
- Schweiz
- Ceta
- Gats

Listan är baserad på hur modellerna bevarar status quo och hanterar den oro som intressenter framfört. EES är tveklöst att föredra men verkar föga troligt baserat på uttalanden från Storbritannien. DCFTA skulle kunna innebära bevarande av Storbritannien som en del av den inre marknaden. Schweizmodellen kan ge samma resultat som DCFTA men är krångligare och inte lika framåtblickande.

I botten finner vi Ceta som i princip är samma som Gats.

Japanavtalet är i grunden som Ceta och skulle med nuvarande innehåll placera sig bakom Schweizmodellen. Men med en rejält omarbetad bilaga om ömsesidigt erkännande skulle avtalet vara ett mycket intressant alternativ och definitivt en modell som uppkommande förhandlingar kan baseras på. En mer konkret text som uppmuntrar till erkännande och tydligt tar hand om frågor kring uppsägande är exempel på förbättringar som skulle göra detta alternativ intressant.

EES, DCFTA, omarbetat Japan- och Schweizmodellen kan alla i teorin ta hand om problemen rörande tillträde till Storbritannien och dess infrastruktur. Ingen av modellerna hanterar dock frågor kring regelutveckling och –tillämpning på ett bra sätt. De innehåller svaga skrivningar om diskussioner och möjlighet att kommentera nya lagar.

Med tanke på att Sverige förlorar en viktig partner i dessa frågor kan det behövas nytänkande i detta avseende i handelsavtalen. Denna slutsats har inte så mycket att göra med syftet att minimera barriärer mellan EU och Storbritannien utan har mer att göra med framtida utveckling av den finansiella sektorn. En utveckling av frihandelsavtalen på detta område kan vara ett verktyg som hjälper till att säkra att EU:s interna regelutveckling går i rätt riktning.

8 Litteraturlista

- Bank of England (2017) "International banks: the Prudential Regulation Authority's approach to branch authorisation and supervision", Consultation Paper, CP29/17 (December 2017)
- Booth, S. och V. Scarpetta (2016) "How the UK's financial services sector can continue thriving after Brexit", Open Europe, report 10/2016
- Bowles, E. (2017) "TTIP, the Revenant", ECIPE Bulletin No. 1/2017
- EU-kommissionen (2017) "EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment", Commission Staff Working Paper 170227, SWD(2017) 102 Final
- EU-parlamentet (2017) "Implications of Brexit on EU Financial Services", Study for the ECON Committee, IP/A/ECON2016-22
- Finansinspektionen (2018a) "Stabiliteten i det finansiella systemet" 2018:1
- Finansinspektionen (2018b) "Konsekvenser av brexit för den svenska finansmarknaden"
- International Regulatory Strategy Group (IRSG, 2016) "The EU's Third Country Regimes and Alternatives to Passporting", 170123
- Kommerskollegium (2017) "Brexit – alternativ till framtida regelverk för handel med tjänster och tull- och handelsprocedurer mellan EU och Storbritannien"
- Kommerskollegium (2018) "Efter brexit – analys av svenska intressen inför kommande förhandlingar"
- Lowe, S. (2018) "On Brexit, TTIP and the City of London", CER Bulletin, issue 120, juni/juli 2018:3
- Margerit, A., Magnus, M., och B. Mesnard (2017) "Third-country equivalence in EU banking legislation", EU Parliament briefing, 170712
- Meager, L. (2018) "Mifid II: Market Disagrees over Meaning of TOTV", IFLR Practice Insight, bloggpost
<https://www.iflrinsight.com/articles/63/mifid-ii-market-disagrees-over-meaning-of-totv>
- Reuters "Brexit clock ticking on cross-border derivative contracts: EU regulator", artikel publicerad 180516
- Rouzet, D., et al (2014) "Services Trade Restrictiveness Index (STRI): Financial Services", OECD Trade Policy Papers No. 175, OECD Publishing
- Springford, J. (2017) "Brexiting Swiss-style – the best possible UK-EU trade deal", CER, april 2017
- TechUK och UK Finance (2018) "No interruptions – options for the future UK-EU data-sharing relationship"

Bilaga 1: ekvivalensbeslut

Följande tabell innehåller alla ekvivalensbeslut som gällde 9 januari 2018.

Reglering och artikel	Antal länder som erhållit ekvivalens
Directive 2013/34/EU - Accounting Directive	
Art.47 - Country-by-country reporting	1
Directive 2004/109/EC - Transparency Directive	
Art.23(4)[third] - Third country GAAP/Transitory regime	1
Art.23(4)[third] - Third country GAAP with IFRS	5
Art.23(4)[first (ii)] - General transparency requirements	0
Directive 2006/43/EC on statutory audits of annual accounts and consolidated accounts (Statutory Audit)	
Art.46(2) - Equivalence of audit framework	22
Art.46(2) - Equivalence of audit framework/Transitory regime	4
Art.47(3) - Adequacy of competent authorities	16
Regulation (EC) n° 1060/2009 on credit rating agencies, as amended by Regulation (EU) n° 462/2013 (CRAs)	
Art.5(6) - Legal and supervisory framework	9
Regulation (EU) No 909/2014 on improving securities settlement in the European Union and on central securities depositories (CSDR)	
Art.25(9) - CSDs	0
Regulation (EU) No 648/2012 on OTC derivatives, central counterparties and trade repositories (EMIR)	
Art.1(6) - Exemption central banks and public bodies	8
Art.13(2) - Transaction requirements	1
Art.25(6) - CCPs	15
Art.2a - Regulated markets	5
Art.75(1) - Trade repositories	0
Regulation (EU) 2015/2365 on transparency of securities financing transactions and of reuse	
Art.2(4) - Central bank exemption	0
Art.19(1) - Trade repositories	0
Art.21(1) - Reporting regime	0
Regulation (EU) N° 600/2014 on markets in financial instruments (MIFIR)	
Art.1(9) - Exemption central banks	12
Art.28(4) - Trading venues for the purposes of trading obligation for derivatives	1
Art.33(2) - Derivatives: trade execution and clearing obligations	0
Art.38(3) - Trading venues and CCPs-access to benchmarks and licences for the purposes of clearing and trading obligations	0
Art.47(1) - Investment firms providing investment services to EU professional clients and eligible counterparties	0

Directive 2014/65 on markets in financial instruments and amending Directive 2002/92/EC and Directive 2011/61/EU (MiFID 2 - recast)	
Art.25(4)[a] - Trading venues for the purposes of trading obligation for shares	4
Directive 2003/71/EC on the prospectus to be published when securities are issued (PD- Prospectus Directive)	
Art.7(1) - Third country GAAP with IFRS	5
Regulation (EU) No 596/2014 on insider dealing and market manipulation (MAR Market Abuse Regulation)	
Art.6(5) - Exemption public bodies and central banks	13
Art.6(6) - Exemption for climate policy activities	0
Regulation (EU) No 236/2012 on short selling and certain aspects of Credit Default Swaps (SSR)	
Art.17(2) - Requirements for markets	0
Regulation (EU) 2016/1011 on indices used as benchmarks in financial instruments and financial contracts	
Art.30(2) - Requirements for benchmark administrators	0
Art.30(3) - Specific administrators or benchmarks	0
Regulation (EU) 2017/1129 of 14 June 2017 on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading on a regulated market, and repealing Directive 2003/71/EC	
Art.29(3) - Prospectus rules	0
Regulation (EU) No 575/2013 on prudential requirements for credit institutions and investment firms (CRR)	
Art.107(4) - Credit institutions	21
Art.107(4) - Exchanges	13
Art.107(4) - Investment firms	13
Art.114(7) - Exposures-Credit institutions	21
Art.115(4) - Exposures-Credit institutions	21
Art.116(5) - Exposures-Credit institutions	21
Art.142(2) - Credit institutions	21
Art.142(2) - Investment firms	13
Directive 2009/138/EC on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II) as amended by Directive 2014/51/EU (OmnibusII)	
Art.172 - Title I-for third country reinsurers in the EU: equivalent treatment of their activities	3
Art.227 - Chapter VI of Title I-for EU insurers in third countries: solvency rules for calculation of Capital Requirements and Own Funds	8
Art.260 - Title III-for third country insurers in the EU: equivalence of group supervision by third country supervisory authorities	2

Sammanställningen är gjord av Kommissionen och återfinns här:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/overview-table-equivalence-decisions_en.pdf

Bilaga 2: lista över regler för implementering enligt DCFTA

Banking

Directive 2006/48/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 relating to the taking up and pursuit of the business of credit institutions

Commission Directive 2007/18/EC of 27 March 2007 amending Directive 2006/48/EC of the European Parliament and of the Council as regards the exclusion or inclusion of certain institutions from its scope of application and the treatment of exposures to multilateral development banks

Directive 2007/44/EC of the European Parliament and of the Council of 5 September 2007 amending Council Directive 92/49/EEC and Directives 2002/83/EC, 2004/39/EC, 2005/68/EC and 2006/48/EC as regards procedural rules and evaluation criteria for the prudential assessment of acquisitions and increase of holdings in the financial sector

Directive 2006/49/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 on the capital adequacy of investment firms and credit institutions (recast)

Directive 2002/87/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 2002 on the supplementary supervision of credit institutions, insurance undertakings and investment firms in a financial conglomerate and amending Council Directives 73/239/EEC, 79/267/EEC, 92/49/EEC, 92/96/EEC, 93/6/EEC and 93/22/EEC, and Directives 98/78/EC and 2000/12/EC of the European Parliament and of the Council

Directive 2009/110/EC of the European Parliament and of the Council of 16 September 2009 on the taking up, pursuit of and prudential supervision of the business of electronic money institutions

Directive 94/19/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on deposit-guarantee schemes

Council Directive 86/635/EEC of 8 December 1986 on the annual accounts and consolidated accounts of banks and other financial institutions

Directive 2001/65/EC of the European Parliament and of the Council of 27 September 2001 amending Directives 78/660/EEC, 83/349/EEC and 86/635/EEC as regards the valuation rules for the annual and consolidated accounts of certain types of companies as well as of banks and other financial institutions

Directive 2003/51/EC of the European Parliament and of the Council of 18 June 2003 amending Directives 78/660/EEC, 83/349/EEC, 86/635/EEC and 91/674/EEC on the annual and consolidated accounts of certain types of companies, banks and other financial institutions and insurance undertakings

Directive 2006/46/EC of the European Parliament and of the Council of 14 June 2006 amending Council Directives 78/660/EEC on the annual accounts of certain types of companies, 83/349/EEC on consolidated accounts, 86/635/EEC on the annual accounts and consolidated accounts of banks and other financial institutions and 91/674/EEC on the annual accounts and consolidated accounts of insurance undertakings

Council Directive 89/117/EEC of 13 February 1989 on the obligations of branches established in a Member State of credit institutions and financial institutions having their head offices outside that Member State regarding the publication of annual accounting documents

Directive 2001/24/EC of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001 on the reorganisation and winding up of credit institutions

B. Insurance

Directive 2009/138/EC of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the taking-up and pursuit of the business of Insurance and Reinsurance (Solvency II) (recast version)

Directive 2009/103/EC of the European Parliament and the Council of 16 September 2009 relating to insurance against civil liability in respect of the use of motor vehicles, and the enforcement of the obligation to insure against such liability (codified version)

Council Directive 91/674/EEC of 19 December 1991 on the annual accounts and consolidated accounts of insurance undertakings

92/48/EEC: Commission Recommendation of 18 December 1991 on insurance intermediaries

Directive 2002/92/EC of the European Parliament and of the Council of 9 December 2002 on insurance mediation

Directive 2003/41/EC of the European Parliament and of the Council of 3 June 2003 on the activities and supervision of institutions for occupational retirement provision

C. Securities

Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on markets in financial instruments amending Council Directives 85/611/EEC and 93/6/EEC and Directive 2000/12/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 93/22/EEC

Commission Directive 2006/73/EC of 10 August 2006 implementing Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council as regards organisational requirements and operating conditions for investment firms and defined terms for the purposes of that Directive

Commission Regulation (EC) No 1287/2006 of 10 August 2006 implementing Directive 2004/39/EC of the European Parliament and of the Council as regards record-keeping obligations for investment firms, transaction reporting, market transparency, admission of financial instruments to trading, and defined terms for the purposes of that Directive

Directive 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council of 4 November 2003 on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading and amending Directive 2001/34/EC

Commission Regulation (EC) No 809/2004 of 29 April 2004 implementing Directive 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council as regards information contained in prospectuses as well as the format, incorporation by reference and publication of such prospectuses and dissemination of advertisements

Commission Regulation (EC) No 1787/2006 of 4 December 2006 amending Commission Regulation (EC) No 809/2004 implementing Directive 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council as regards information contained in prospectuses as well as the format, incorporation by reference and publication of such prospectuses and dissemination of advertisements

Directive 2004/109/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 2004 on the harmonisation of transparency requirements in relation to information about issuers whose securities are admitted to trading on a regulated market and amending Directive 2001/34/EC

Commission Directive 2007/14/EC of 8 March 2007 laying down detailed rules for the implementation of certain provisions of Directive 2004/109/EC on the harmonisation of transparency requirements in relation to information about issuers whose securities are admitted to trading on a regulated market

Directive 97/9/EC of the European Parliament and of the Council of 3 March 1997 on investor-compensation schemes

Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council of 28 January 2003 on insider dealing and market manipulation (market abuse)

Commission Directive 2004/72/EC of 29 April 2004 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards accepted market practices, the definition of inside information in relation to derivatives on commodities, the drawing up of lists of insiders, the notification of managers' transactions and the notification of suspicious transactions

Commission Directive 2003/124/EC of 22 December 2003 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards the definition and public disclosure of inside information and the definition of market manipulation

Commission Directive 2003/125/EC of 22 December 2003 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards the fair presentation of investment recommendations and the disclosure of conflicts of interest

Commission Regulation (EC) No 2273/2003 of 22 December 2003 implementing Directive 2003/6/EC of the European Parliament and of the Council as regards exemptions for buy-back programmes and stabilisation of financial instruments

Regulation (EC) No 1060/2009 of the European Parliament and of the Council of 16 September on Credit Rating Agencies

Directive 2000/64/EC of the European Parliament and of the Council of 7 November 2000 amending Council Directives 85/611/EEC, 92/49/EEC, 92/96/EEC and 93/22/EEC as regards exchange of information with third countries.

Directive 2001/34/EC of the European Parliament and of the Council of 28 May 2001 on the admission of securities to official stock exchange listing and on information to be published on those securities

Directive 2006/31/EC of the European Parliament and of the Council of 5 April 2006 amending Directive 2004/39/EC on markets in financial instruments, as regards certain deadlines

Commission Regulation (EC) No 211/2007 of 27 February 2007 amending Regulation (EC) No 809/2004 implementing Directive 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council as regards financial information in prospectuses where the issuer has a complex financial history or has made a significant financial commitment

Commission Regulation (EC) No 1569/2007 of 21 December 2007 establishing a mechanism for the determination of equivalence of accounting standards applied by third country issuers of securities pursuant to Directives 2003/71/EC and 2004/109/EC of the European Parliament and of the Council.

Directive 2008/10/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2008 amending Directive 2004/39/EC on markets in financial instruments, as regards the implementing powers conferred on the Commission

Directive 2008/11/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2008 amending Directive 2003/71/EC on the prospectus to be published when securities are offered to the public or admitted to trading, as regards the implementing powers conferred on the Commission

Directive 2008/26/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 2008 amending Directive 2003/6/EC on insider dealing and market manipulation (market abuse), as regards the implementing powers conferred on the Commission

Commission Regulation (EC) No 1289/2008 of 12 December 2008 amending Commission Regulation (EC) No 809/2004 implementing Directive 2003/71/EC of the European Parliament and of the Council as regards elements related to prospectuses and advertisements

D. UCITS

Directive 2009/65/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities (UCITS) (recast).

Commission Directive 2010/43/EU of 1 July 2010 implementing Directive 2009/65/EC of the European Parliament and of the Council as regards organisational requirements, conflicts of interest, conduct of business, risk management and content of the agreement between a depositary and a management company

Commission Directive 2010/44/EU of 1 July 2010 implementing Directive 2009/65/EC of the European Parliament and of the Council as regards certain provisions concerning fund mergers, master-feeder structures and notification procedures

Commission Regulation (EU) No 583/2010 of 1 July 2010 implementing Directive 2009/65/EC of the European Parliament and of the Council as regards key investor information and conditions to be met when providing key investor information or the prospectus in a durable medium other than paper or by means of a website

Commission Regulation (EU) No 584/2010 of 1 July 2010 implementing Directive 2009/65/EC of the European Parliament and of the Council as regards the form and content of the standard notification letter and UCITS attestation, the use of electronic communication between competent authorities for the purpose of notification, and procedures for on-the-spot verifications and investigations and the exchange of information between competent authorities

Commission Directive 2007/16/EC of 19 March 2007 implementing Council Directive 85/611/EEC on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities (UCITS) as regards the clarification of certain definitions

E. Market infrastructure

Directive 2002/47/EC of the European Parliament and of the Council of 6 June 2002 on financial collateral arrangements

Directive 2009/44/EC of the European Parliament and of the Council of 6 May 2009 amending Directive 98/26/EC on settlement finality in payment and securities settlement systems and Directive 2002/47/EC on financial collateral arrangements as regards linked systems and credit claims

Directive 98/26/EC of the European Parliament and of the Council of 19 May 1998 on settlement finality in payment and securities settlement systems.

F. Payments

Directive 2007/64/EC of the European Parliament and of the Council of 13 November 2007 on payment services in the internal market amending Directives 97/7/EC, 2002/65/EC, 2005/60/EC and 2006/48/EC and repealing Directive 97/5/EC

G. Anti-Money Laundering

Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 on the prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing

Commission Directive 2006/70/EC of 1 August 2006 laying down implementing measures for Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council as regards the definition of politically exposed person and the technical criteria for simplified customer due diligence procedures and for exemption on grounds of a financial activity conducted on an occasional or very limited basis

Regulation (EC) No 1781/2006 of the European Parliament and of the Council of 15 November 2006 on information on the payer accompanying transfers of funds

H. Free movement of capital and payments

Article 63 TFEU

Article 64 TFEU

Article 65 TFEU

Article 66 TFEU

Article 75 TFEU

Article 215 TFEU

Annex I to Directive 88/361/EEC of 24 June 1988 for the application of Article 67 of the Treaty